

Kapitalizm, savaş ve parti programı - H. Fırat

Bugün dünya üzerindeki tüm belli başlı emperyalist güçler kendi cephelerinden hummalı bir silahlanma çabası içindedirler.

Çünkü onlar, dünyanın geleceğinde nüfuz mücadelelerinin sertleşeceğini, yeni paylaşım mücadelelerinin gündeme geleceğini ve bu paylaşım çatışan ta-

rafların ancak kendi savaş güçleri ölçüsünde söz ve pay sahibi olacaklarını çok iyi bilmektedirler.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 19
28 Mayıs 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak69.net

Kitlelerin örgütlü direnme iradesini güçlendirelim!

Erdoğan'ın NATO pazarlığı

Erdoğan, eline bir imkan geçtiğini düşünerek, dış politika üzerinden içerde "dünya lideri" imajını güçlendirmeyi, sorunların üstünü örtmeyi amaçlıyor.

"Biz mücadele yolunu seçtik"

Pressan direnişçisi Selçuk Çelik ile fabrikadaki sorunların yanı sıra örgütlenme, işten atılma ve bugünkü direniş süreci üzerine konuştuk.

Finlandiya, İsveç, NATO ve emperyalizm

Emperyalist cephe bir yandan Ukrayna'yı silahla donatıp paraya boğuyor, öte yandan NATO'yu genişletme politikasını sürdürüyor.

Davos zirvesi: Dönüm noktasındaki tarih - A. Engin Yılmaz

s.8

Almanya'da sendikal hareket- K. Ali

s.17

Kitlelerin örgütlü direnme iradesini güçlendirelim!

Düzen siyasetinde gerilim ve kutuplaşmanın sertleştiği bir süreçten geçiyoruz. Arka planında seçim hesaplarının yer aldığı kapışmanın son örneği, CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında verilen hapis cezası ve ardından yaşanan gelişmeler oldu. Gerici-faşist iktidar uzun bir süredir düzen muhalefetini alenen tehdit ediyor ve saldırıları tırmandıracağına sinyallerini veriyordu. İBB'ye dönük soruşturma ve Ekrem İmamoğlu'na siyaset yasağı getirilebileceği tartışmaları devam ederken, yargı eliyle Kaftancıoğlu üzerinden devreye sokulan hamle iplerin iyice gerilmesine yol açtı.

Gerici-faşist rejimin, düzen muhalefetine saldırarak bir kez daha toplumsal kutuplaşmayı derinleştirmeye ve bu yolla eriyen tabanını muhafaza etmeye çalıştığı açık. Ancak söz konusu saldırganlığın tek hedefini bu oluşturuyor. Gezi Davası üzerinden verilen karar ve Kürt hareketini, ilerici ve devrimci güçleri hedef alan çok yönlü saldırılar bir arada düşünüldüğünde, gerici-faşist rejimin hedefinde bütünüyle muhalefet güçlerinin ve sokak mücadelelerinin yer aldığını görmek güç olmayacaktır.

Düzen muhalefetini ve toplumsal mücadele güçlerini hedef alan yargı terörünü bürokrasi üzerinden hayata geçirilen baskı ve yasaklamalar tamamıyor. Valilik kararlarıyla Kürt illerinde yıllardır sistematik olarak eylem-etkinlikler yasaklanıyor. Bir tür OHAL koşulları Kürt illerinde hüküm sürüyor. Bu saldırıların önümüzdeki süreçte ülke genelinde ve

büyük kentlerde de devreye sokulabileceğinin işaretleri artıyor. Örneğin geçtiğimiz haftalarda sudan sebeplerle Adana, Eskişehir ve Rize'de eylem ve etkinlikler yasaklandı. Yine Gebze'de valilik kararıyla 1 Mayıs yasaklanmıştı. Daha önce de kimi eylem ve etkinlikleri hedef alan semt semt, ilçe ilçe ve il il yasaklamalar getirilmişti.

Gerici-faşist rejim, seçim sürecinin son düzlüğüne girerken, sokaklara taşacak bir hareketlilikten büyük bir korku duyuyor. Saldırganlığı tırmandırmasının gerisinde de bu gerçek yer alıyor. Toplum verdiği politik mesaj açısından "Gezi Davası kararı" ve Bakanlık ya da valilikler eliyle eylem ve etkinliklere getirilen yasaklamalar, iktidarın önümüzdeki dönemde sokağı zapturapt almak için çok daha saldırganlaşacağını gösteriyor.

ZORLU BİR DÖNEME GİRERKEN...

Gerici-faşist rejimin ajandasında sadece yargı-bürokrasi eliyle hayata geçirildiği saldırıların yer almadığı ise açık. Ordu, polis vb. şiddet aygıtlarının düzenli olarak tahkim edilmesi, SADAT türü iktidarın organik parçası olan paramiliter-kontra örgütlenmelere alan açılması, gerici-faşist rejimin muhalif tüm kesimlere dönük yeri geldiğinde çok daha kirli ve kanlı saldırıları devreye sokacağını sinyallerini vermektedir.

AKP-MHP iktidarının bu kapsamlı saldırı hazırlığını sadece seçim hesaplarına indirgemek ise doğru olmayacaktır.

Elbette işin bir yanını bu oluşturmaktadır. Fakat bundan da öteye, söz konusu kapsamlı saldırı hazırlığının gerisinde üst üste binen ve yönetilmesi her geçen gün güçleşen krizler gerçeği yer almaktadır. Türkiye'de ekonomik-mali kriz her geçen gün ağırlaşmaktadır. Toplumun krizin bu ağır yükünü daha ne kadar sırtında taşıyabileceği ise tartışma konusudur. Örneğin, İngiliz The Guardian gazetesinde Larry Elliott imzasıyla çıkan bir yazıda, "Gelişmiş ülkelerin ekonomik çöküş sürecinde ilk düşen domino taşının Sri Lanka yerine Türkiye olması bekleniyordu" deniliyor. Bu değerlendirme, Türkiye'deki ekonomik sorunların ne denli derinleştiğine, Türkiye'nin olası sosyal patlamalarının ilk yaşanabileceği ülkeler arasında olduğuna işaret ediyor.

Her türden krizi fırsata bilen faşist tek adam rejimi, bir yandan ne yapıp edip seçimlerde istediği sonucu elde etmeye odaklanırken, öte yandan yargısıyla, bürokrasisiyle, ordusuyla, polisiyle, kontra yapılanmalarıyla olası sokak mücadelelerini baskılamaya dönük kapsamlı bir hazırlık süreci işletiyor. Başını CHP'nin çektiği düzen muhalefeti ise, iktidarın kaba ve küstah saldırıları bizzat kendisini hedef almadığı sürece gelişmeleri izlemekle yetiniyor. Zira, yönetimine geçmeye hazırlandıkları sermaye düzeni her tarafından dökülüyor, kapitalizmin krizi alabildiğine kontrolden çıkmış bulunuyor, tüm bunlara karşın kitlelerin öfkesi gün be gün kabarıyor. Özetle, düzen muhalefeti de sınıfsal konumu gereği sosyal

mücadeleler ve sokak hareketi karşısında iktidarla aynı çizgide duruyor.

SOKAK MÜCADELELERİNİ VE DİRENME İRADESİNİ GÜÇLENDİRELİM!

Kapitalizmin çok yönlü krizi derinleşirken, toplumsal yaşamdaki yıkım da paralel olarak ağırlaşiyor ve çeşitleniyor. Emekçilerin çalışma koşulları alabildiğine kötüleşiyor, işsizlik ve yoksulluk görülmemiş oranda kitleselleşiyor, yığınların gelecek kaygısı ve buna bağlı olarak çıkış arayışı da artıyor. Önümüzdeki dönemde bu arayışın kendisini lokal ya da mevzi çıkışlarla, sokak eylemleri ve kitle mücadeleleri ile ortaya koyacağından kuşku duymamak gerekiyor. Gerici-faşist iktidar kitlelerde biriken bu enerjiyi ve çıkış arayışını kirli-kanlı yöntemlerle saptırmaktan, yeri geldiğinde çıplak zorla bastırmaktan geri durmayacaktır.

Tüm bu olgulardan hareketle, toplumsal mücadele güçlerini zorlu bir dönem beklemektedir. İçinden geçmekte olduğumuz karmaşık, karanlık ve saldırılarla örülmüş süreçte direnme iradesini ve çizgisini güçlendirmek, bunu emekçi yığınlara mal etmek ve toplumun karşısına sınıf eksenli alternatif bir odak olarak çıkmayı başarmak ise en kritik halkayı oluşturmaktadır. Sınıf devrimcileri, ilerici-sol güçler ve sınıf merkezli örgütlenmeler günün sorumluluğunu bu kapsamda ele almalı, yarının zorlu süreçlerine dönük hazırlıklarına hız vermelidirler.

Türk sermaye devletinin yeni işgal planı

Erdoğan ve AKP rejimi, Suriye'nin kuzeyi ve Rojava'ya yönelik savaş tehditlerini somut bir saldırıya dönüştürme, kuzey Suriye sınırında 30 kilometrelik derinlikte bir alanı işgal etme niyetini ortaya koydu. Bunu, 23 Mayıs günü kabine toplantısı sonrası yaptığı "Güney sınırlarımız boyunca 30 kilometre derinlikte güvenli bölgeler oluşturmak için başlattığımız çalışmaların eksik kısmıyla ilgili adımları atmaya başlıyoruz. Perşembe günü Milli Güvenlik Kurulu'nda kararımızı alacağız" açıklamasıyla duyurdu. "Çalışmaların eksik kalan kısımları" dediği, işgal edemedikleri Rojava ve kimi Suriye topraklarıdır. Tel Rıfat, Minbiç ve Kobane'ye kadar tüm Rojava, öncelikli hedeflerdir. "Ülkemize ve güvenli bölgelerimize yapılan saldırıların merkezi" dedikleri "alanlar" da burasıdır. Erdoğan, "harekât önceliğimizin başında geliyor" dediği bu hedeflere yönelik operasyonun "Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, istihbaratımız, emniyet güçlerimiz hazırlıklarını tamamlar tamamlamaz" başlayacağını açıkladı.

İsrail ve Filistin ziyareti dönüşünde Çavuşoğlu da, Suriye'ye askeri operasyon yapabileceklerini söyledi ve "Türkiye olarak elimiz kolumuz bağlı kalamaz. Ne zaman bize saldıracaklar diye bekleyemeyiz. Gereğini yapmamız lazım" sözleriyle saldırı tehdidini yineledi. Yunanistan konusunda da "blöf yapmıyoruz" dedi ve "Atina uymazsa işi ileri noktaya götüreceğiz" tehdidi savurdu. ABD'nin de mutabakata uymadığını söyleyen Çavuşoğlu, 330 kilometreyi terörden temizleme sözünü tutmadın, o zaman temizle" sözleriyle eski kirli pazarlıkları hatırlattı. Doğallığında dikkatler Rusya, ama özellikle de ABD'nin tavrına çevrildi.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Price, Türkiye'nin yeni bir askerin saldırı planına ilişkin olarak, "Suriye'nin kuzeyinde artan potansiyel askeri faaliyetlere ve özellikle buradaki sivil nüfus üzerindeki etkisine ilişkin raporlar ve tartışmalar konusunda derin endişe" duyduklarını belirtti. "Türkiye'nin güney sınırındaki güvenlik kaygılarını anlıyoruz" diyen Price, "Ancak her yeni bir saldırı bölgeyi daha da istikrarsızlaştıracak, koalisyon ve ABD'nin IŞİD'e karşı faaliyetlerini tehlikeye atacaktır" açıklamasında bulundu. Türkiye'nin Ekim 2019 yılında yapılan anlaşmaya uyması gerektiğini söyledi.

Bu gelişmelerin ardından toplanan MGK toplantısının sonuç bildirisinde, "Güney sınırlarımızda icra edilen ve edilecek hareketlerin ... milli güvenlik ihtiyacının gereği olduğu belirtilmiştir" ifadeleriyle saldırı tehdidi, nispeten daha yumuşak bir tonda tekrarlandı.

MGK açıklamasının ardından "çok endişeli" olduklarını ifade eden Pentagon sözcüsü John Kirby ise, "Bu operasyonun birçok konuda olumsuz etkisi olacaktır. Suriye'deki partnerimiz SDG ile günlük temas halindeyiz" dedi.

Bu açıklamalar, ABD'den henüz beklenen karşılığın alınmadığını gösteriyor.

EMPERYALİSTLERİN SESSİZLİĞİNDEN ALINAN CESARET

Erdoğan, bugüne kadar Kürtlere karşı savaş politikasını engelsizce sürdürebildi. Türkiye'nin saldırganlığı, ABD ve NATO ittifakı tarafından "derin endişeler duyulmak"la geçiştirildi. 2016'da Fırat Kalkanı, 2018 Zeytin Dalı operasyonu, 2019'daki Barış Pınarı harekâtı, 2020'de Bahar Kalkanı, 2021'de Gare saldırısı ve 17 Nisan 2022'de de Pençe-Kilit adıyla gerçekleştirilen operasyonlar, ABD ve Batılı emperyalistlerden kısmi ya da tam destek gördü. Şimdi Erdoğan, daha büyük bir saldırıya onay almak için İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya girmesini engelleme kartını kullanıyor. AKP rejimine göre bu ülkeler "teröristleri barındırıyor" ve "yardım ediyor". Bu sözde "terör örgütleri"ne karşı (PKK, PYD, YPG) dünyayı kendi yanlarında saf tutmaya çağırıyor.

AKP rejimi, emperyalistler arasındaki çelişkilerden yararlanarak Kürdistan'ın üç parçasında sürdürdüğü savaşı, sınır ötesi operasyonlarla Irak ve Suriye Kürdistanı'nda yoğunlaştırıyor. Buna, Rojava

özerk yönetiminin tasfiyesini amaçlayan bir savaşı eklemeye, buradaki işgal alanlarını büyümeye çalışıyor. Zira her operasyonda Türkiye, Irak Kürdistan bölgesine kalıcı olarak yerleşmek ve üsler kurmak yoluna gitmiştir. Bu yolla, 2018'de Afrin'de olduğu gibi, Kürt nüfusu göçertilerek, yerlerine Arap ve Türkmen sığınmacıların yerleştirilmesi, böylece demografik yapının değiştirilmesi de hedefleniyor. Nitekim maaşların Türk Lirası olarak ödenmesi, Türkçe okulların açılması ve kendi valilerinin atanması, bu bölgenin kalıcı olarak sömürgeleştirilmesidir. Türk askerinin desteğine sahip olan cihatçı sürülerin güçlenmesi de buna eşlik etmektedir.

Şimdi 30 km'lik derinlikte bir alanı kapsayan yeni bir saldırıyla Rojava özerk yönetiminin tasfiyesi hedeflenmekte, bu bölgelerin Kürtlere arındırılması amaçlanmaktadır. Erdoğan'ın, Türkiye'de yaşayan bir milyon Suriyeli mülteciyi kademe kademe Kuzey Suriye'nin Türk işgali altındaki bölgelerinde kurulan "yerleşimlere" geri gönderme niyeti de bu planın bir parçasıdır.

FIRSATLARI PAZARLIĞA ÇEVİRME KURNAZLIĞI

Bir dizi nedenin yanı sıra, bir savaş içinde olduğu ve tüm dikkatini Ukrayna'ya yönelttiği bir aşamada Rusya'nın Türkiye'ye ihtiyacı var. Öteki nedenlerin yanı sıra ABD de, Türkiye'nin Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğini veto etme tehditlerini gözetmek durumunda kalıyor. Benzer durum AB için de geçerlidir. Bu nedenle Erdoğan, ortaya çıkan fırsatları kullanmaya çalışıyor. ABD ve Rusya'nın "Türkiye öncelikleri"ni göz önüne bulduracağı inancından hareketle Erdoğan,

Suriye'de Kürtlerin kazanımlarını yok edebilmek için bu fırsatları bir pazarlığa çeviriyor. Son Suriye tehdidi de göstermektedir ki, AKP iktidarının NATO'nun genişlemesine ilişkin yaklaşımının temelinde Kürtler ve kazanımları durmaktadır. Erdoğan'ın, Hollanda ve İngiltere Başbakanı, NATO Genel Sekreteri, İsveç Başbakanı ve Finlandiya Cumhurbaşkanı ile gerçekleştirilen görüşmelerin ardından yaptığı, "Her şeyden önce, terör örgütlerinin, insanlığın güvenliği için ortada olan NATO'da yer almasını kabullenemeyiz" açıklaması bunu gösteriyor

Rojava'daki Kürt hareketini ezmek, Rojava özerk yönetimine son vermek ve Suriye'nin kuzeyindeki Kürt nüfusun yoğunluğunu azaltmak, Erdoğan ve AKP rejiminin en önemli hedefleri arasındadır. Bir diğer önemli hedef de, iç siyasi durum ve seçimlerdir. Ekonomi başta olmak üzere her konuda çıkışsız bir duruma düşmüş, meşruiyetini ve toplumun rızasını yitirmiş olan Erdoğan'ın "Dünya devlerine kafa tutan Türkiye ve dünya lideri olarak Erdoğan" hikayesine ihtiyacı vardır. "Dış düşman"dan beslenen bir "ulusal güvenlik ve vatan kurtarma" misyonuyla hareket etmek ve böylece ırkçı-şoven hezeyanı körüklemek, onun temel politikalarından biridir. Tüm bunlar onu bir savaşa zorluyor. Rojava'ya yönelik olası bir harekatta başarı göstermeleri durumunda, bunu oy oranını yükseltmek için fırsata çevirmek, burjuva muhalefeti ve toplumun önemli bölümünü kendi etrafında birleştirmek, dağ gibi büyüyen sosyal sorunları geri plana itmek istiyor.

Bu ve benzeri hedeflerin gerçekleşmesi ise, ABD'nin Rusya karşısında Erdoğan'ı yanında tutma ve veto tehdidinden vazgeçirme ihtiyacı çerçevesinde onun önünü açmasına bağlı. ABD, NATO ve Rusya'nın rızasıyla bir askeri saldırı, emperyalist çıkarlara hizmet etmesi koşullarında gerçekleşebilir. Ama bu çıkarları bağdaştırmanın güçlüğü de ortadadır.

Erdoğan rejiminin, Rusya ve ABD'ye rağmen bir operasyon yapıp yapamayacağı ve bunun sınırları önümüzdeki süreçte görülecektir. Ama Erdoğan ve rejimi, kendisi için nispeten elverişli uluslararası koşullar oluştuğunu düşünerek bunu bir fırsata çevirmek için pazarlıkları zorlayacak, hiç değilse sınırlı bir harekât için rıza almaya çalışacaktır.

Erdoğan'ın NATO pazarlığı

İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğine başvurmasına Erdoğan itiraz etmişti. Gerekçesini ise bu iki ülkenin "terör örgütleri için bir nevi misafirhane" olduğu iddiasına dayandırmıştı. Bunun üzerine Türkiye'nin "kaygılarını gidermeye" yönelik diplomasi trafiği yoğunlaşmıştı. Batılı emperyalistlerden "çözüm bulunacağına güvenimiz tam" açıklamaları peş peşe gelmişti. Buna, İbrahim Kalın'ın tanisiyonu düşüren, "Finlandiya ve İsveç'e kapıyı kapatmıyoruz" açıklaması eşlik etti. Gayri resmi NATO dışişleri toplantısının ardında konuşan Çavuşoğlu da yumuşama sinyalleri verdi. Bunun üzerine NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, Türkiye'nin hedefinin Finlandiya ve İsveç'in üyeliğini engellemek olmadığını açıkça beyan ettiğini duyurdu.

Ancak Erdoğan'nın, İsveç ve Finlandiya heyetlerinin Türkiye'ye gelecek olmaları üzerine konuşurken, "Bizi ikna etmeye mi gelecekler? Kusura bakmasınlar, yorulmasınlar", "NATO'ya girmelerine biz evet demeyiz" sözleri, yeni bir gerilim yarattı. Erdoğan'nın "fiyatı yükseltme pazarlığı" "sertleşerek" sürerken, İsveç ve Finlandiya, NATO üyeliği için resmi başvuru mektuplarını 18 Mayıs'ta Stoltenberg'e teslim ettiler. Başvuruları "tarihi bir adım" olarak değerlendiren Stoltenberg, "değerli bir müttefik" olarak tanımladığı Türkiye'nin "güvenlik ile ilgili beklentilerinin karşılanması gerektiği"ni de ekledi.

Türkiye'nin itirazını değerlendiren Luxemburg Dışişleri Bakanı Asselborn ise, Erdoğan'nın bu durumdan faydalandığını ve vetoyu Türkiye'nin ABD'den F-35 savaş uçakları almak için kullandığını belirtti. Erdoğan ve saray rejimi için utanç verici olan bir gerçeği, "Türkiye'de ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'da bu pazar mantalitesi var. Bence o sadece el yükseltiyor" sözleriyle özetledi. Devamında, "Fakat günün sonunda Türkiye'nin bu süreci durduracağını düşünmüyorum" sözleriyle, Erdoğan'nın esip gürlemesini ciddiye almadığını ve üyeliği onaylamak zorunda kalacağını söylemiş oldu.

"NATO için bedel ödeyen özellikle bir ülke olarak" sözleriyle NATO'ya tetikçiliklerini itiraf eden Erdoğan, "milli güvenliğimize dayalı hususlarda somut adımlar görmek istiyoruz" derken, gerçekte "milli güvenlik"ten ziyade iç siyasal tercihlerle

ilişkin pazarlık peşindedir. İzledikleri dış politika iç siyasal ihtiyaçlar tarafında belirlenmektedir.

PAZARLIĞIN EKSENİNDE KÜRTLER VE KAZANIMLARI VAR

Türk dış politikasının ekseninde Kürt sorunu önemli bir yer tuttuğu için, pazarlıkta da Kürt sorunu önem kazanıyor. Hemen her uluslararası krizde Türk sermaye devleti, ağırlığı altında bunaldığı Kürt sorununu kullanmaya çalışıyor. "PKK ile mücadele" adına şu anda Irak ve Suriye'de işgal hareketi sürdürüyor, cihatçı çeteleri koruyarak IŞİD'e karşı mücadeleyi engelliyor. Ukrayna savaşının gölgesinde Irak ve Suriye Kürdistanı'nı PKK gerillalarına karşı savaş merkezi haline getirmiş bulunuyor. Komşu ülkelerin egemenlik haklarını da ihlal eden bu saldırganlık "terörle mücadele" olarak sunuluyor ve Türkiye'nin ulusal ve toprak bütünlüğünün tehlikede olduğu yalanlarıyla gerekçelendiriliyor. Şimdi ise Rojava'ya saldırı hazırlığından söz ediliyor. Veto kartıyla saldırganlığa onay alınmak isteniyor.

Öte taraftan da İsveç, Finlandiya, AB ve ABD'den YPG-PYD'yi de terörist ilan etmelerini ve her tür desteği kesmelerini istiyor. İsveç'ten iadesini talep ettiği 21, Finlandiya'dan talep ettiği 12 kişinin iadesini de gündemden düşürmüyor. Türkiye'nin İsveç Büyükelçisi işi, İsveç vatan-daşı olan İranlı Kürt parlamenter Amineh Kakabaveh'in iadesini istemeye kadar

vardıran bir skandal bile yarattı. Her iki ülke de 2019 yılında Kuzey Suriye'de gerçekleşen ve YPG'yi hedef alan sınır ötesi askeri operasyonun ardından Türkiye'ye silah ambargosu uygulamıştı. Saray rejimi, bu iki ülke ile birlikte kimi AB üyesi ülkelerin ve ABD'nin uyguladığı silah ambargosunun kaldırılmasını pazarlık konularından biri haline getiriyor. İçerde ise, baskı ve zorbalıkla her tür itiraz ezilmeye çalışılırken, seçilmiş milletvekilleri ve HDP belediye başkanları dahil binlerce kişi "terör" suçlamasıyla tutuklanırken, bu konularda kendisine zorluk çıkarılmasını istiyor.

Bu pazarlıkların asıl muhatabı ise ABD'dir. Bu gerilimin Amerikan müdahalesi ile aşılabileceğine olan inanç da buna işaret etmektedir. Dolayısıyla Erdoğan pazarlık masasını ABD'yle kurmak istemektedir. F-16'ların verilmesi, F-35 projesine yeniden alınması, savunma sektörüne getirilen yaptırımların kaldırılması, YPG'ye verilen desteğin kesilmesi, aranan PKK ve FETÖ üyelerinin iadesi, Yunanistan'la fazla yakınlaşmama vb. pazarlık listesinde "kişisel" bir boyut da var. Kara para aklamaktan banka dolandırmaya kadar uzanan Halk Bank davası soruşturmasının saraya dayanacağı korkusuyla bu davanın düşürülmesi de talepler listesinin çok önemli bir konusu.

ERDOĞAN AB, ABD VE NATO'YA HER ZAMANKİNDEN DAHA MUHTAÇ

Türk devletinin emperyalizmin hiz-

metinde izlediği saldırgan politikanın iflası, Türk dış politikasında genel bir çöküşe yol açmıştı. Bunun sonuçlarından biri birçok bölge ülkesiyle ilişkilerin dibe vurmaması, bir diğeri ise saray rejiminin ABD ve Avrupa emperyalizmine ve savaş aygıtı NATO'ya daha muhtaç hale gelmesi oldu. Batılı emperyalistler nezdinde yerlerde sürünen imajı Ukrayna savaşı vesilesiyle "düzelmeye" görünüyordu. Emperyalist ülkelerin şefleri Ankara'ya "üşüşmüşlerdi". Fakat bu, Erdoğan'a verilen değerden değil Ukrayna savaşı üzerinde Türkiye'nin NATO için oynayacağı rolden geliyordu.

Yaşadığı iflasın farkında olan Erdoğan, düne kadar olmadık hakaretler yağdırdığı bir dizi ülkenin kapısına dayandı. Suudi Arabistan'da "testereciyle" kucaklaştı. Birleşik Arap Emirlikleri ve siyonist İsrail ile yeniden sıcak ilişkiler peşinde. "Veto tehditi" ve Rojava üzerinden Biden'ın dikkatini çekmek için çırpınıyor.

İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğini veto edeceğine ilişkin açıklamasına rağmen Biden'dan bir telefon bile gelmezken, Yunanistan Başbakanı Mitsotakis Beyaz Saray'da ağırlanıyor. Kongre'nin iki kanadının ortak toplantısına davet ediliyor, konuşması defalarca alkışlanıyor. Dolayısıyla Mitsotakis'e yönelik hakaret ve tehditlerin gerisinde, Washington'dan beklediği itibarı görmemek var. Biden'ın 19 Mayıs'ta, İsveç Başbakanı ile Finlandiya Cumhurbaşkanı ile Beyaz Saray'da ağırlanması ve onların "neyin doğru olduğuna dair ahlak anlayışlarına sahip olduğunu" söylemesi de Erdoğan için ayrı bir dert oldu.

Elbette Türkiye'nin "endişelerinin gözetme" çabası içinde olduklarını da açıklayacaklar. "Türkiye'nin güvenlik endişelerinin giderilmesi konusunda mutabıkız. Terörü ciddiye alıyoruz ve her türünü kınıyoruz", "tüm endişeleri konuşmaya hazırız" türünden mesajlar, bunun bir parçası.

İçerde çıkışsızlık içinde bulunan Erdoğan, eline bir imkan geçtiğini düşünerek, dış politika üzerinden içerde "dünya lideri" imajını güçlendirmeyi, sorunların üstünü örtmeyi amaçlıyor. Bunun için emperyalistlerle pazarlığı uzatma çabası içinde olsa da, NATO'nun İsveç ve Finlandiya'ya büyümesini engellemeye gücünün yetmeyeceğini biliyor.

Zorbalık, çürüme, şatafat düşkünlüğü

Gerici burjuva iktidarların zorbalığı arttıkça çürümeleri derinleşir. Zorbalıkla çürümeyi ise lükse/şatafata düşkünlük tamamlar. Bütün zorba rejimlerde çürüme ve yozlaşmanın derinleşmesi tesadüf olmadığı gibi, bu tür rejimlerin lüks/şatafat düşkünlüğünde birbiriyle yarışmaları da eşyanın tabiatına uygundur.

Bu bağlamda AKP-MHP koalisyonuna baktığımızda, her üç alanda da sınırları zorlayan bir rejim gerçeği ile karşılaşırız. Toplumsal meşruiyetini yitiren rejim, saraya biat etmeyenleri şiddet araçlarını pervasızca kullanarak sindirmeye çalışıyor. Sadece kolluk kuvvetlerini, işkencecilerini değil hakimleri, yargıçları, medyayı, trolleri ve çeteleri de birer şiddet aracı olarak kullanıyor.

Bu kadar tetikçi besleyen zorba bir rejimin finansman sorununu çözmesi düzen yasaları sınırları içinde mümkün değil. Dolayısıyla kirli/kanlı/karanlık işler çevirmek, çetelerle/mafya babalarıyla ortak iş yapmak kaçınılmazdır. Bu ise, mafyatik ilişkilerin giderek tüm rejime egemen olmasını kaçınılmaz hale getirir. Rejim çete/mafya babalarıyla içiçe geçtikçe, giderek mafyatik ilişkilerin egemen olduğu bir niteliğe bürünüyor. S. Soylu gibi bir zattın içişleri bakanı olması, Sedat Peker'in ifşa ettiği tüm kirli işlerin iplerinin saraya uzanması AKP-MHP rejiminin tepeden tırnağa mafyatik bir şebeke olduğunu gözler önüne seriyor.

Zorbalıkla mafyalaşma bu derece

yaşanmışken, lüks/şatafat düşkünlüğü de alabildiğine yayılıyor. AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın 1100 odalı sarayla yetinmeyip Osmanlı'dan kalma tüm saraylara el koyması, yazlık-kışık saraylar inşa ettirmesi, 'saray eşrafının' ise görgüsüz bir oburlukla 50 bin dolarlık kol çantası taşımaları ve saraylarda yaptıkları günlük harcamaların milyonları bulması kepezeliğin vardığı boyutu gözler önüne seriyor.

Ekonomik/toplumsal kriz derinleşir, milyonlar açlık ve sefaletle mahkum edilirken, asgari ücret açlık sınırının bin lira altına düşmüşken rejimin efendileri lüks harcamalardan vaz mı geçtiler? Elbette vaz geçmediler. Zira zorbalık, çürümüşlük, şatafat düşkünlüğü onların "fitratla-

rında" mevcuttur.

Toplumun geniş emekçi kesimlerini sağlıklı beslenme imkanından bile yoksun bırakanlar tam bir utanmazlıkla yüz milyonları yine lüks ve şatafat için çarçur ediyorlar. Bu sayede yandaşlarına ihale vererek, onları da palazlandırıyorlar. BirGün gazetesinden İsmail Arı'nın haberine göre, Tayyip Erdoğan'ın Van gölü kıyısına inşa ettirdiği "kışık saray"ın etrafında bakanlar için dokuz "saray yavrusu" yeni konut inşa edilecek.

"Ahlat Köşkü" diye adlandırılan sarayın hemen yanına yapılacak olan Ahlat Konukevleri Projesi AKP şefinin "arkadaş" olan Hasan Gürsoy'un Güryapı Taahhüt adlı şirketine verilmiş. Yani emekçi-

lerden çaldıkları para ile lüks köşkler inşa ederken, sarayın müteahhitlerine rant alanları da açıyorlar. Düzenin yasaları ihlal edilerek inşa edilen 'Ahlat Köşkü'nün yanına dokuz lüks konut daha inşa edilerek kıyı yağması da genişletiliyor. Oysa Anayasa Mahkemesi, kıyı kanununun ihlal edildiği gerekçesiyle 'Ahlat köşkü' projesine iptal kararı vermişti. Ancak mafyatik rejim her zamanki gibi ne yasa ne Anayasa Mahkemesi tanıyor.

Ülke ekonomisi bu durumdayken sermaye rejiminin lüks konutlar için 151 milyon lira harcaması, AKP-MHP iktidarının kelimenin gerçek anlamında halkın kanını emen bir tür "dev kene" durumuna dönüştüğünü gözler önüne seriyor.

Denizlerin idamının 50. yılı vesilesiyle İzmir'de sınıf devrimcileri, 71 Devrimci Çıkışı'nı konu alan bir söyleşi gerçekleştirdi. Söyleşi, Denizlerin de içinde bulunduğu ve önderlik ettikleri sürecin anlamı ve bugünlere bıraktığı değerler ifade edilerek başladı.

Toplumun geniş kesimleri tarafından kitlesel bir sahiplenmeye konu edilen Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan gibi aynı sürecin önderleri olan Mahir Çayan ve İbrahim Kaypakkaya'nın giriştikleri mücadelenin politik anlamı üzerinde duruldu. Toplumsal yaşamda ve devrim mücadelesinde yeni bir dönemi başlatan devrimci önderler olmalarının yarattığı etkinin bugünlere kadar sürdüğü ifade edildi.

'71 hareketini ortaya çıkartan koşul-

İzmir'de 50. yıl söyleşisi

lar, sınıf ve kitle hareketlilikleri ve bunun ortaya çıkarttığı politik öznelerin ideolojik-sınıfsal temelleri ortaya kondu.

60'lı yıllara damgasını vuran ve burjuva sosyalizmi olarak ifade edilen dön-

me rengini veren reformist-parlamentar yapıların çizgisi ortaya konulduktan sonra, 71 devrimci hareketinin bu çizgiden köklü bir kopuş olduğu vurgulandı.

Bu hareketin bugünlere bıraktığı

esas mirasın ise düzene karşı devrim ek-seni olduğu ifade edildi.

Bugün 71 devrimci çıkışının devamları olduğunu ifade eden siyasal grupların büyük bir bölümüyle reformist bir çizgiye geri dönmelerinin nedenleri tartışılarak, "devrimci mirası yaşatmak daha ileriye taşımakla mümkün olur" vurgusu yapıldı.

Söyleşinin sonunda 71 hareketini yaratan devrimci önderleri anmak basit bir seremoni değilse, onların bıraktığı devrimci mirasın ancak devrim mücadelesini güçlendirmekle yaşatılabileceği söylendi.

Canlı tartışmalarla geçen söyleşi, devrim ve sosyalizm mücadelesini güçlendirme çağrısıyla noktalandı.

KIZIL BAYRAK / İZMİR

“Biz mücadeleye yolunu seçtik!”

Pressan direnişçisi Selçuk Çelik ile fabrikadaki sorunların yanı sıra örgütlenme, işten atılma ve bugünkü direniş süreci üzerine konuştuk.

- Pressan'daki temel sorunlar nedir?

İşyerindeki temel sorunlar, özellikle çalışırken işçilerin başında dakika ile beklmeleri, fazla ürün çıkarmaya zorlamaları yani performans dayatması oluyor. İş olduğu zaman ağır şartlarda çalıştırıyorlar, mesai, baskı, mobbing vb. ama iş olmadığında suçu bizim üzerimize yıkmaya çalışıp, işten atmakla tehdit ediyorlar. Son süreçte sendikal çalışmayı öğrendikleri için iş yerindeki baskı ve mobbing uygulamaları had safhaya ulaştı. İşçileri takip etmeye, sürekli izlemeye, lavabo vb. ihtiyaçlarını dahi kontrol etmeye başladılar.

Tüm bu baskı ve mobbing uygulamalarına gerekçe olarak da “bakın, mesai ücretlerini ödüyoruz, prim veriyoruz daha ne istiyorsunuz” diyerek, kendilerini haklı konumuna getirmeye çalışıyorlar. Oysa ki son süreçte yatan primler, bizim fabrika içindeki örgütlülüğümüz sayesinde gerçekleşti. İşçilerle konuştuk, genel müdürle konuştuk, sorunları anlatarak rahatsızlığımızı dile getirdik. Çünkü, fabrika içinde düşük ücretlere karşı ciddi bir tepki oluşmuştu, bu tepki de bugün içinde bulunduğumuz ekonomik krizle ilgili bir durum. Çoğu insan sıkıntı çekmeye başladı, ben 8-9 senedir Pressan'da çalışıyorum ve kesinlikle 8-9 senedir hiçbir

zam yok. Şu an Pressan'da ikramiyesi, primi vb. içinde aldığım ücret 5500 lira, başka bir yerde işe girmiş olsak yine alacağımız maaş aşağı yukarı aynı olacak.

- Pressan'da örgütlenme süreci nasıl şekillendi?

Burada sendikal örgütlenmeye iten etkenlerden biri, daha önce Türk Metal olsun Birleşik Metal olsun bir güvensizlik ortamı oluşturmuş. Bu durum da işçiler üzerinde ciddi bir kötü etki yaratmış.

Pressan'ın böyle bir deneyim yaşaması ve örgütlenmenin kırılmış olması diğer işçilerde de bir güvensizlik oluşturmuş. İşçilerin “asla ve asla Pressan'a sendika gelmez, Pressan'dan bir şey olmaz” vb. söylemleri oluyordu.

Aslında bu durum bizi ateşledi. Bizim sendikamız ve örgütlediğimiz arkadaşlarımız “neden olmasın” dedi. Enflasyonun ya da ekonominin getirdiği sorunlar, insanların yaşam şartlarının ağırlaşması

vb. iş yerinde seslerin yükselmesine sebep oldu. Biz de örgütlenme çalışmasına başladık. İşçilerle konuşmaya başladık, hiç gelmez dediğimiz arkadaşlar bile gelmeye, konuşmaya, örgütlenmeye başladılar. Süreç bu şekilde ilerlerken, Pressan patronu sendikal örgütlenmenin önüne geçmek için bizi işten attı. Ve işte burada fabrikanın önündeyiz.

- İşten atılma süreci nasıl gelişti, bize anlatır mısın?

İşten atılmamın bahanesi olarak bana işlerin daraldığı gerekçe gösterildi. İş yok vb. söylemlerinin arkasına sığınmaları gerçeği yansıtmıyor. Biliyoruz ki, bizi sendikal faaliyetlerimiz nedeniyle işten çıkardılar. Üye sayılarımızın artması ve olası gelişmelere anlık tepki göstermemiz bizi hedef haline getirmişti. Bu süreçte Bülent Abi ile beni, 19 Mayıs gibi resmî tatil olan bir günde arayarak iş aktiniz fes edildi dediler. Biz de hiçbir şekilde hiçbir şeyi kabul etmeyerek, mücadele edeceğimizi söyledik. Süreç böyle gelişti.

- Bundan sonra ne yapacaksınız?

Biz mücadele yolunu seçtik! Direniş çadırımızı kurduk. Bundan sonraki süreçte hem fabrikanın içinde örgütlenme faaliyetimize devam edeceğiz. Hem de direniş çadırından, tüm işçi emekçilere ve kamuoyuna, haklı ve meşru olan mücadelemizin sesini taşıyacağız. Tüm dostları çadırımıza bekliyoruz.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

Esenyurt Kıracı'ta bulunan Pressan fabrikasında sendikaya üye oldukları için işçiler işten atılıyor. Pressan yönetimi, sendikal çalışmaya yönelik işten atma saldırısını devreye soktu. Bu saldırılara boyun eğmeyeceğiz. Atılan sendika üyesi işçiler geri alınana kadar hem fabrika içinde örgütlenme çalışmasını hem de fabrika önünde direnişimizi sürdüreceğiz.

***

Kendisi, Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) üyesi olan Pressan patronu, Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi iki işçiyi işten attı. Sendika üyesi işçiler, kötü çalışma koşullarına, düşük ücretlere, baskıya, mobbinge karşı anayasal hak olan sendikalaşma hakkını kullandıkları için, böyle bir saldırı ile

Pressan'da direniş kazanacak!

karşı karşıya kaldılar.

Yaşanan ekonomik krizin ve artan hayat pahalılığının sorumlusu olan patronlar, bizleri, asgari ücret gibi açlık sınırının dahi altında kalan bir ücretle bir ay

boyunca geçinmeye zorluyorlar. En ufak bir hak talebine karşı tahammül göstermiyorlar. Kendi sendikalarında örgütleniyorlar ama işçilerin örgütlenmesini istemiyorlar. Çünkü örgütlenen işçileri

istedikleri gibi sömüremeyeceklerini, baskı ve mobbing yaparak sindiremeyeceklerini çok iyi biliyorlar.

Tüm işçi-emekçileri ve dostlarımızı, Pressan patronunun haksız ve haksuz bir şekilde, işten atma saldırılarına, baskıya ve mobbinge karşı verdiğimiz mücadele boyunca, omuz vermeye ve destek olmaya çağırıyoruz.

Taleplerimiz açık ve nettir:

- Atılan işçiler geri alınsın!
- Baskı ve mobbing son bulsun!
- Ücretler insanca yaşam seviyesine çıkarılsın!

-Sendikal haklara dönük saldırılar son bulsun!

TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI
- TOMİS
24.05.2022

Pressan'da direniş başladı!

Esenyurt Kıraç bölgesinde bulunan metal fabrikası Pressan A.Ş.'de, sendikal faaliyete tahammülsüzlük gösteren fabrika yönetimi, TOMİS üyesi iki öncü işçiyi daralma bahanesi ile işten attı. Pressan yönetiminin işçilere karşı uyguladığı baskı, mobbing vb. uygulamalara karşı örgütlenme faaliyeti yürüten sendikal işçiler fabrika önünde direnişe başladı.

Direnişin ilk gününde işçiler fabrika önüne geldi. İşçiler örgütlenme faaliyetine devam edeceklerini vurgulayarak, tüm bu saldırılara karşı fabrika önünde direnişe geçerek bu saldırılara boyun eğmeyeceklerini ve mücadele edeceklerini dile getirdiler.

Direnişçi işçilerin talepleri şu şekilde:

“Atılan işçiler geri alınsın.

İnsanca yaşama yetecek ücret.

Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılınsın.

İşten atılmalar yasaklansın.

Herkese iş ve gelir güvencesi.”

“Pressan yönetimi bu neyin korkusu?”

Kızıl Bayrak'a konuşan işçiler direnişin ilk günü ile ilgili şunları ifade etti:

“Pressan direnişimizin 1. günü...”

Pressan yönetimi, bu neyin korkusu?

Cuma günü fabrika önünü geldiğimizde işçi servislerinin çıktığı arka kapı girişine ek kameralar taktınız. Şimdi ön kapıdayız buraya da ek kameralar takıyorsunuz.

Fabrika içinde tuvaletler başta olmak

üzere her noktaya işçilere gözdağı vermek için birilerini dikeyorsunuz. Fabrika içinde her işçinin başına 4-5 kamera takıyorsunuz...

Tüm baskı, mobbing tehditleriniz nafle. Toplama kampına çevirdiğiniz fabrikada; insani değerlere aykırı, kölece çalışma ve yaşam koşulları son bulana kadar,

İsten atılan üyelerimiz ise geri alınana kadar,

Anayasal hak olan sendika üyeliğine dönük saldırılar son bulana kadar, mücadelemizi sürdüreceğiz.”

Pressan direnişini hafta boyunca çevre fabrikalardan işçiler, Migros Depo

işçileri, Sinbo direnişçisi Dilbent Türker, DGB, BDSP ve civar fabrikalarda tır şoförlüğü yapan emekçiler ziyaret etti.

İş çıkışı ve paydos saatinde Pressan işçilerine yapılan seslenişlerde mücadeleyi büyütme, sendikaya sahip çıkma ve üye olma çağrısı yapıldı.

Öte yandan Kıraç, Kuruçeşme mahalle pazarı ve kahvehanelerde “Pressan'da direniş kazanacak!” başlıklı bildirimler dağıtılarak mücadele çağrısı yükseltildi.

PRESSAN YÖNETİMİNDEN PROVOKASYON!

Direnişin 5. gününde işçiler Pressan yönetiminin provokasyon hazırlıklarına

karşı dayanışma çağrısı yaptı. Fabrika yönetiminin olası saldırılarına karşı çağrı yapan direnişçi işçiler şunları ifade etti:

“Fabrika yönetiminin içerde bir grup hazırlayarak haklı ve meşru direnişimize saldırmak için hazırlık yapıyor. Benzer konularda deneyimi olan Pressan yönetimini ve onların maşası olanları uyarıyoruz. Biz haklıyız, meşruyuz. Yaşanacak herhangi bir sorunun sorumlusunun Pressan yönetimi ve maşaları olduğunu buradan ilan ediyoruz. Tüm işçi kardeşlerimizi ve kamuoyunu Pressan yönetiminin provokasyonları karşısında durmaya davet ediyoruz.”

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

Ford, TOFAŞ, Mercedes-Benz Türk, Renault ve Bosch gibi otomotiv sektöründe faaliyet gösteren firmalara yedek parça üreten Sarıgözoğlu Hidrolik'te işçilerin örgütlenmesi yaklaşık bir yıl sürdü. Manisa, Aksaray ve Bursa'daki 4 fabrikada 800'ü aşkın işçi çalışıyor.

Sarıgözoğlu fabrikalarının patronu, Aksaray, Manisa ve Bursa'da sendikalaşan işçileri ücretsiz izne çıkardı. Fabrika yönetimi e-devlet üzerinden sendika üyeliklerini kontrol ederek üye işçileri istifaya zorladı ve baskıyı arttırdı. Bir yandan sendikalı işçileri ücretsiz izne çıkarırken, öte yandan işçi alımları yaptı. Tüm bunlar işçilere dönük sendikasızlaştırma saldırısının bir parçasıydı.

Sarıgözoğlu işçileri baskılara rağmen sendikal örgütlülüğünden vazgeçemediler ve Türk Metal'in yetki almasını sağla-

Sarıgözoğlu işçisi yalnız değildir!

dılar. İşçilerin birliği ve mücadelesiyle çoğunluğu sağlayan Türk Metal, Sarıgözoğlu'nun üç fabrikasında yetkili sendika oldu.

Yetkinin alınmasının ardından TİS süreci başladı. Türk Metal Aksaray Şubesi TİS sürecinde işçinin iradesini hiçe saydı. Sözleşme sürecine dair işçileri bilgilendirmediği gibi işçiler arasında bir TİS taslağı çalışması yürütmedi. Hatta işçilerin TİS'e dönük taleplerini ifade edebilecekleri bir anket çalışması bile yapmadı. Sözleşme konusunda işçilerin hazırladığı TİS taslağını ise yok saydı. Dahası

TİS taslağını dışarıdan müdahale olarak tanımlayıp Aksaray İşçi Birliği'ni suçladılar. Böylece Türk Metal Aksaray Şubesi, Aksaray, Mercedes Benz Türk, Magna Otomotiv, Orsan Metal ve Niğde Ditaş, Konya Galipoğlu Hidromas'ta imzaladığı sefalet sözleşmesinin bir benzerin Sarıgözoğlu'nda imzaladı.

Sarıgöz işçileri, bu gelişmelere duydukları tepkiyi ortaya koymaya başladılar. Haziran ayında yenilenecek TİS öncesi sendika bürokratları alan temizleyeceklerine dair işaret vermeye ve işçi kıyımı da dahil her tür saldırıya hazırla-

nyıyorlar.

Sarıgözoğlu işçisi, bu saldırılar karşısında altıncı ayda başlayacak sözleşme sürecinde ortak iradesiyle hazırlanan TİS taslağına sahip çıkmalıdır.

TİS komitesinin ve işçilerin kararı ve onayı olmadan sözleşme imzalanmamalıdır.

Sarıgözoğlu işçisi, tek tek ya da toplu işten çıkarma karşısında “hepimiz birimiz, birimiz hepimiz” diyerek işten çıkarmalara karşı topyekün bir duruş sergilemelidir.

Aksaray İşçi Birliği, dün olduğu gibi bugün de bütün gücüyle Sarıgözoğlu işçisinin yanında olmaya devam edecektir.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT
AKSARAY İŞÇİ BİRLİĞİ
18 MAYIS 2022

Davos zirvesi: “Dönüm noktasındaki tarih”

A. Engin Yılmaz

Her yıl Ocak ayında yapılan ve pandemi nedeniyle iki yıldır iptal edilen Dünya Ekonomik Formu (WEF) toplantısı İsviçre'nin Davos kasabasında 22 Mayıs günü başladı. 26 Mayıs'a kadar sürecek olan toplantı, yaygın kaniya göre, Davos'un şimdiye kadar gördüğü en olağanüstü toplantı olacak. WEF Başkanı Borge Brende, düzenlediği basın toplantısında, “Bu yıllık toplantı, on yıllardır en karmaşık jeopolitik ve jeoekonomik durumda” gerçekleşiyor, “etki ve sonuçlara daha fazla odaklanmamız gerekiyor” dedi

WEF toplantısı bu yıl, “Dönüm noktasındaki tarih: Hükümet politikaları ve iş dünyası stratejileri” başlığı altında gerçekleşiyor. WEF'in kurucusu Klaus Schwab beklentisini, “Bu yılki yıllık toplantı, Dünya Ekonomik Forumu'nun 50 yıl önce kurulmasından bu yana en önemli toplantı olacak” sözleriyle dile getiriyor. Ukrayna'daki savaş WEF'in basın konusu olacak. Ancak diğer sıcak küresel krizler, pandemi ile insan kaynaklı iklim değişikliği, savaşın tedarik zincirleri üzerindeki etkisi, enerji arzı ve gıda güvenliği gibi konular da “temel sorunlar” arasında yer alacak.

Davos 2022'ye Rusya'dan hiçbir katılımcı davet edilmezken, Çin ise pandemi nedeniyle heyet göndermiyor. Sadece iklim değişikliği elçisi Xie Zhenhua'nın katılımı bekleniyor. ABD'nin de yalnızca iklim değişikliği konusundaki ABD özel danışmanı John Kerry ile eski başkan yardımcısı ve çevreci Al Gore tarafından temsil edileceği belirtiliyor. Bu, dünyanın en büyük ekonomilerinin, devlet başkanları ya da üst düzey delegasyonlar tarafından ilk kez bu yıl temsil edilmeyeceği anlamına geliyor. Analistler, bu iki dev ekonominin toplantıdaki yokluğunun WEF'in gündeminde boşluklar bırakacağını düşünüyor.

YENİDEN “KÜRESELLEŞMENİN SONU” TARTIŞMALARI

WEF'in “en karmaşık jeopolitik ve jeoekonomik durumun” gölgesinde gerçekleşiyor olmasından hareketle, analistler-gözlemciler de WEF'in “muazzam bir baskı altında olduğu”na inanıyorlar. Küresel siyasi tablonun çok değiştiğini savunuyorlar. Lozan'daki IMD Business School'da politik ekonomi uzmanı olan David Bach, “Rakip bloklardan oluşan

tamamen farklı bir dünyadayız” diyor. “Bunun yalnızca uluslararası politika ve küresel ekonomi için değil, aynı zamanda kurumsal strateji için de geniş kapsamlı sonuçları olduğu”na dikkat çekiyor. Yanı sıra '90'lı yıllarda her derde deva olarak yüceltilen ve gerici propagandanın konusu olan küreselleşme olgusu da WEF'in kaygıları arasında bulunuyor. Zira çok uluslu şirketler bile küreselleşme ile giderek daha fazla çatışmaya giriyor.

Hem lanetler hem de nimetler getirdiğine inanılan ve aynı zamanda küreselleşmenin bir simgesi olarak kabul edilen WEF'in, bu yılki toplantısından önce “küreselleşmenin sonu mu?” sorusu tartışmaya açıldı. “Tedarik zinciri sorunları, korumacılık ve milliyetçilik ... dünya ticaretini ve küreselleşmeyi felç ediyor. Bu yeni gerçeklik, küreselleşmenin ortadan kalkması ... bu hafta Davos'ta tartışılacak olan da bu” değerlendirmeleri çeşitli analistlerce gündeme taşınmış durumda.

Özetle, küreselleşmenin başarılarına ilişkin “coşku” azalırken, eleştiriler giderek artıyor. WEF'in kimi patronları da bu konudaki kaygı ve düşüncelerini açıklıkla dillendiriyor. Güçlü bir popülist ve milliyetçi söylem kullanan bir karşı hareketin geliştiğini söyleyen İsviçreli-Amerikalı siyaset bilimci Warner, “Bazı devletler saldırgan bir milliyetçiliğe geri dönüyor... İnsanlar kendilerini dışlanmış hissediyor ve artık küreselleşmeyle duygusal bir bağları yok” diyor.

WEF direktörü Zwinggi'ye göre de “zorluk çok büyük.” “Küreselleşmeden uzaklaşma”dan söz eden Zwinggi, “Şirketler ve hükümetler gelecekte kendilerini nasıl konumlandıracaklar? Küreselleşmenin olmadığı bir dünyada hangi stratejilere, hangi yaklaşımlara ihtiyaç var? Bununla yüzleşmek zorundasınız” uyarısında bulunuyor. WEF müdavimlerinden, dünyanın en büyük servet yöneticisi Blackrock'un başkanı Larry Fink, “Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, son otuz yılda gördüğümüz şekliyle küreselleşmeye son verdi” derken, WEF'in kurucusu Schwab ise “Rusya'nın saldırısı, ikinci Dünya Savaşı ve soğuk savaş sonrası dünya düzeninin çöküşü olarak tarihe geçecek” diyor. İsviçreli dev ilaç şirketi Roche'un Yönetim Kurulu Başkanı Christoph Franz ise, “değer yaratmanın daha güçlü bir yerleşmesi” olduğunu fark ettiğini ve şirketlerin küreselleşmenin risklerine daha net odaklanacağını ve “değer yaratmaya daha fazla önem vereceğini” ileri sürüyor.

'90'LI YILLARIN “KÜRESELLEŞME” EFSANESİNİN ÇÖKÜŞÜ

“Küreselleşmenin sonu mu” tartışması, pandeminin yol açtığı sonuçlar üzerinden de gündeme gelmişti. Şimdi ise WEF toplantısı vesilesiyle yeniden gündemde. '89 çöküşünden sonra ideolojik bir saldırı eşliğinde, “küreselleşme” ile kapitalizmin barışçıl bir döneme

girdiği, ulus devletlerin anlamsızlaştığı, dünya devletine doğru gidildiği, demokrasinin ve evrensel insan haklarının egemen olacağı, herkesin refaha kavuşacağı propaganda ediliyordu. Üretimin daha da uluslararasılaşması, mali sermaye ve çok uluslu dev tekellerin sınır tanımaz etkinliği, dünyanın en ücra köşelerine hükmetmesi, bu iddiaya ayrıca güç katıyordu.

Oysa bu, işçi sınıfı ve emekçileri sersemletmeyi amaçlayan bir ideolojik saldırıydı ve özünde bir yenilik taşııyordu. Zira kapitalizm en başından itibaren zaten sınırları aşma, “küreselleşme” eğilimi göstermişti. Onun teknelci aşaması ise kapitalizmin dünya üzerinde egemenliğini kurduğu bir evre olmuş ve küreselleşmeye yeni boyutlar kazandırmıştı. Kapitalizmin emperyalizm aşamasında ise kapitalist ekonomi ve sömürü ilişkileri dünya ölçüsünde daha da derinleşip yayıldı. Dolayısıyla küreselleşme, kapitalist ekonomik gelişmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak yüzyıllar boyu sürdü ve emperyalizmin ulaştığı bugünkü gelişme aşamasında en ileri düzeyine ulaştı.

'90'lı yılların “küreselleşme” efsanesi çok geçmeden ağır bir darbe aldı. Zira barış, demokrasi ve refah getireceği iddia edilen küreselleşme, tam tersi gelişmelere yol açtı, böylece bu gerici propaganda çöktü.

“1990'lı yılların başında emperyalist küreselleşme söylemi ve küresel bir emperyalist imparatorluk kurmak hesapları

içinde, sermaye ve meta akışı önündeki her türden engelin kaldırılması gerektiğinin şampiyonluğunu yapan ABD emperyalizmi, şimdi bizzat kendisi ulusal gümrük duvarlarını gitgide yükselterek, dünya ölçüsünde sert bir ticaret savaşı başlatmış bulunmaktadır. 2008'deki ABD merkezli küresel ekonomik-mali kriz, batan banka ve şirketlerin zararlarının kamulaştırılması yoluyla, 'özelleştirme' ideolojisine ağır bir darbe olmuştu. Günümüzün yine ABD merkezli sert ticaret savaşları ise 'serbest ticaret' efsanesine aynı darbeyi indirmektedir." (TKİP VI. Kongre Bildirgesi)

KAPİTALİZM İNSANLIĞI VE DOĞAYI YIKIMA SÜRÜKLÜYOR

Derinleşen krizin yanı sıra pandemi ve savaşın ciddi sonuçları oldu. Mevcut eşitsizlikleri daha da derinleştirdi.

Oxfam, Dünya Ekonomik Forumu'nun yıllık toplantısına küresel krizlerden çıkar sağlayanlar hakkında bir rapor sundu. Oxfam hesaplamalarına göre, dünyanın en zenginleri pandeminin başlangıcından bu yana daha da zenginleşti. Milyarderlerin serveti yüzde 42 arttı. Oxfam, artan eşitsizlik nedeniyle şirketler ve çok yüksek varlıklılar için daha fazla vergilendirme çağrısında bulundu. Sosyal eşitsizlik danışmanı Manuel Schmitt, "Milyonlarca insan öğün atarken, sobayı kapatırken, faturalarını ödeyemezken ve hayatta kalmak için bundan sonra ne

yapacağını düşünürken, şirketlerin ve onların arkasındaki milyarlarca dolar kar elde etmesi kabul edilemez" sözleriyle isyan ediyor.

Oxfam'a göre, korona salgını ile artan enerji ve gıda fiyatları yoksulluğu ve sosyal eşitsizliği daha da körükledi. Milyarderlerin sayısı 2020'den bu yana 570'den fazla artarak 2.668'e yükseldi. İlaç şirketleri tek başına aşılarla saniyede bin doların üzerinde kar elde ediyorlar. Üretim maliyetinin 24 katı fiyat belirliyorlar. Artan eşitsizlik ve yükselen gıda fiyatları nedeniyle yaklaşık 260 milyon insan yoksulluğa sürüklenme riskiyle karşı karşıya. 1990'dan bu yana gıda fiyatlarında en büyük sıçrama yaşandı.

Ülkeler arasındaki eşitsizlik de derin-

leşiyor. Geri kalmış ülkelerin önemli bir bölümü yakında borçlarını ödeyemeyecek. Schmitt, "Şu anda düşük gelirli ülkeler borç yükü altında boğuluyor, eşitsizlik ve yoksulluk dünya çapında patlıyor" dedi.

İnsanlığın yüz yüze kaldığı bu ve benzeri sayısız sorunların; açlığın, yoksulluğun, sefaletin, baskı ve zorbalığın, ırkçılığın, ekolojik yıkımın, iklim krizinin ve çürümenin gerisinde kapitalist toplum düzeni var. Bu düzen bir kutupta zenginlik, diğer kutupta ise yoksulluk, açlık, sefalet üretmeden, doğayı tahrip etmeden varlığını sürdürüyor. Sosyal kötülüklerin ve doğanın tahribatı derinleşiyor, dünya her geçen gün daha da yaşanmaz bir yer haline geliyor. Tüm bun-

lar, insanlığın ve doğanın kurtuluşunun kapitalizmde mümkün olmadığını ortaya koyuyor.

"Dünyanın birçok cephede bir çıkmazda olduğu göz önüne alındığında" itirafında bulunan emperyalist şeflerden biri, WEF'i kastederek, "insanları bir araya getirmek ve onlara bu sorulardan bazılarını sormak iyi bir fikir" diyor. Ama "bu, en acil sorunlara çözüm bulunacağına dair beklentilerim olduğu anlamına gelmiyor" diye de ekliyor.

Dolayısıyla "Davos'un ruhu" sonunda yok mu oldu sorusu, dünyayı yöneten sömürücü asalaklar tarafından cevapsız bırakılan bir soru olarak ortaya atılmış bulunuyor.

Kapitalizmin "yeni riskler çağı"

Ekonomik kriz, bölgesel çatışmalar, Koronavirüs pandemisi üst üste binmişken, ABD-NATO kışkırtmalarıyla Ukrayna savaşının fitili de ateşlendi. Bu savaşa benzin dökerek uzamasını sağlayan batılı emperyalistler şimdi de Finlandiya ile İsveç'i NATO'ya alma hazırlığı yaparak, çatışmaların yayılmasına yol açabilecek yeni provokasyonlar hazırlıyor.

Kapitalist/emperyalist sistemin yarattığı felaketler bunlardan ibaret değil. Kitlesel ölümleri, yıkımları ve göçleri dramatik bir şekilde attracak riskler de kapağıya dayanmış görünüyor. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmalar Enstitüsü (SIPRI) tarafından yayınlanan son rapor, durumun hiç olmadığı kadar vahim olduğunu gözler önüne seriyor.

"Dünya barışının yeni bir riskler çağına girdiği" uyarısında bulunulan raporda "iklim değişikliğinin sonuçlarının yarattığı krizler ve giderek popülistleşen siyasi ortamın güvenlik açısından 'zehirli' bir karışım oluşturduğu" saptaması yapılıyor. Raporda dikkat çeken diğer saptamalar ise şöyle:

"İklim değişikliği, çevre krizleri, kaynakların kıtlığı, canlı türlerinin yok oluşu... Dünyadaki büyük güçler arasındaki ilişkiler <zehirli ve tehlikeli> bir durumda. Popülizm ve milliyetçilik yükselişte... Orta Amerika'da iklim değişikliği tahıl hasadını olumsuz etkiledi, şiddet olayları yayılıyor, rejimler yolsuzluğa batmış, kitleler ABD'ye göç etmek için yollara düşüyor... 2010'dan bu yana çatışmalarda ölenlerin sayısı ile mülteci durumuna düşürülen insanların sayısı katlandı... Kullanıma hazır nükleer başlıkların sayısı artıyor... Geçen yıl dünyada askeri harcamaların tutarı 2 trilyon dolara ulaşarak bütün zamanların rekoru kırıldı..."

"İklim değişikliği, fırtına ve sıcak hava dalgaları gibi aşırı hava olaylarının giderek daha sık ve yoğun bir şekilde meydana gelmesine yol açıyor. Bunun sonucu olarak önemli gıda bitkilerinde hasat miktarı azalırken geniş alanlarda hasadın tamamen yok olması riski artıyor" ifadelerine yer verilen raporda, acilen "yeşil ekonomiye" geçiş yapılması tavsiye ediliyor.

Bu geçişin adil ve barışçı bir şekilde gerçekleşmesi gerektiğine vurgu yaparak SIPRI direktörü San Smith, "Bu kadar büyük boyuttaki bir ekonomik değişimde her zaman kazananlar ve kaybedenler olacaktır. Bu geçişten en çok etkilenecek olan kesimlerin çıkarları göz önünde bulundurulmak zorunda. Aksi takdirde yeni çatışma riskleri doğar" uyarısında bulundu.

SIPRI direktörü, sorunu yaratan sistemin siyasi figürlerinden çözüm üretmelerini bekliyor ya da umuyor. Ancak bu beklentinin gerçek hayatta bir karşılığının olmadığı bizzat raporda yer alan saptamalardan da anlaşılıyor. Savaşı, silahlanmayı kışkırtan, nükleer silahlanma yarışını yeniden başlatan, 2021 yılında silahlanma ve savaş için 2 trilyon dolar harcayan bir sistem gerçeği var. Yanısıra, yeni savaşları kışkırtan ve nükleer çatışma riskini arttıran da bu aynı sistemdir. Rapor da "siyasi iklimin zehirli olduğu" vurgusuyla bu sorun dile getiriliyor. Raporun "yeni riskler çağı" diye tanımladığı sorunları yaratan da bu ko-

kuşmuş vahşi kapitalist sistemden başkası değildir.

Sistem içi bir kurum olan SIPRI'nin raporu durumun vahametini net bir şekilde gözler önüne seriyor. Ancak bu kurumun çözüm konusunda yapabileceği bir şey yok. En fazla vahim sorunları yaratana zaman zaman "aklınızı başınıza toplayın ve bir an önce çözüm için gerekli adımları atın" diye tavsiyelerde bulunuyor.

İnsan soyunun geleceği de dünya üzerindeki canlı hayatın devamı da, dünya emekçilerinin kapitalist/emperyalist sisteme karşı geliştirecekleri direnişin etkisine ve yaptırım gücüne bağlıdır. Toplumsal devrimlerle vahşi kapitalizmi tarihin çöplüğüne atmak ya da kitlelerin isyanıyla kapitalistleri önlemler almaya zorlamak dışında bir seçenek bulunmuyor. Kapitalizmin yapısal sorunları dikkate alındığında ise, insan soyunu ve yerküredeki canlı hayatı yok oluştan gerçek anlamda kurtarmanın ise tek bir yolu var: Kapitalizm belasından sonsuza kadar kurtulmak.

Savaşın tetiklediği küresel açlık tehlikesi

Avrupa'nın "tahıl deposu" olan Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş sürerken, farklı alanlardaki yansımaları da giderek belirginleşiyor. Ardarda "dünya gıda güvenliğinin tehlikeye girmesi bir açlık dalgasına neden olabilir" uyarıları yapılıyor. Enerji fiyatlarını yükselten kapitalist şirketler, son günlerde gıda maddelerinin fiyatlarını da tırmandırıyorlar.

Savaş ve Rusya'ya uygulanan ambargo nedeniyle doğal gaz ve petroldeki kısıtlamaların enerji maliyetlerini sürekli yükseltmesi, piyasalarda sarsıntı yaratmaya devam ediyor. Beraberinde gıda tedarikindeki sıkıntılar her geçen gün daha belirgin hale geliyor. Un, sıvı yağ vb. gibi bazı temel gıda maddeleri ya bulunamıyor ya da "yok satıyor". Afrika, Ortadoğu ve bazı Asya ülkelerinde 50 milyondan fazla insan açlıkla boğuşuyordu.

İlgili kurumlar bu sayının katlanarak arttığına, on milyonlarca insanın adeta bir "ölüm kalım savaşı" verdiğine dikkat çekiyorlar. Savaşın hububatta ekim ve hasat dönemlerini içine alarak sürmesi gıda fiyatlarının daha da yükselmesine neden oluyor. Gıda tedarik zincirindeki kırılmalar geniş coğrafyaları etkiliyor.

UKRAYNA SAVAŞI ÖNCESİ DE KÜRESEL AÇLIK ARTIYORDU

Ukrayna Savaşı öncesinde de küresel açlık tehlikesi söz konusuydu. Yemen, Etiyopya, Eritre, Sudan, Nijerya, Kongo Demokratik Cumhuriyeti gibi ülkeler "insani yardıma" muhtaç olanlar arasında başı çekiyordu.

İnsani felaketin en ağır yaşayan Yemen'de 18 milyondan fazla insan "insani yardıma" muhtaç hale getirildi. Emperyalistlerin desteği ile 2015'te Yemen'e saldıran Suudi Arabistan-Birleşik Arap Emirlikleri ikilisi ile suç ortakları, ülkeyi yakıp yıktılar, yüzbinlerce insanı katlettiler. Bugün 500 binden fazla insan açlık nedeniyle ölüm kalım savaşı veriyor.

BM yetkilileri, giderek yükselen hububat ve petrol fiyatları nedeniyle Dünya Gıda Programı bütçesine ek olarak aylık 25 milyon dolara ihtiyaç olduğunu açıkladılar.

Bu durumda "insani yardım" kuruluşları kıtlık ile açlığa maruz kalanlar arasında seçim yapmak zorunda kalıyorlar. Açlık krizi Covid-19'un etkisi ile zaten ciddi boyutlara ulaşmıştı. İklim değişikliği, ku-

Artan enerji ve petrol fiyatları, yükselen küresel enflasyon gıda güvenliğini ciddi derecede tehdit ediyor. Savaşları kışkırtan kapitalist sistem "temel insan hakkı" olan gıda gibi yaşamsal bir ihtiyacı bile lüks haline getiriyor, on milyonları açlık sorunuyla yüzyüze bırakıyor. Bu sistem tarihin çöplüğüne atılana kadar gıda krizi de, açlık sorunu da son bulmayacaktır.

raklık, ekonomik kriz ve emperyalist kapitalizmin tetiklediği savaşıardan dolayı sorun daha da derinleşti.

BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün her yıl yayınladığı "Gıda Güvenliği Durum Raporu" her yıl bir öncekini aratıyor. BM'lerin 2015 yılında açıkladığı ve 2030 yılında gerçekleşeceği var sayılan "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri"nin ikincisi olan "Sıfır Açlık", artık ulaşılmaz bir hedef olarak kabul ediliyor.

SAVAŞI'NIN KÜRESEL AÇLIĞA ETKİSİ

İlk anda savaşın yaşandığı coğrafya dışındaki ülkelerin kıtlık ve küresel açlıkla ne ilgisi var denebilir. Ne var ki, bu savaşın gıda güvenliğine olumsuz etkisi tahmin edilenin çok ötesindedir.

Rusya ile Ukrayna sahip oldukları ekilebilir tarım toprakları ile "Avrupa'nın ekme sepeti" olarak biliniyor. Bu iki ülke, dünya tarım ihracatının yaklaşık yüzde 30'unu gerçekleştiriyor, dünya ayçiçek yağı üretiminin ise yüzde 80'ini karşılıyorlardı.

Ukrayna, dünyanın dördüncü büyük mısır ihracatçısı. Rusya ise dünyanın en

büyük gübre ihracatçısı olarak küresel pazarın yüzde 15'ini elinde tutuyor.

Kuzey Afrika ve Ortadoğu'nun yanı sıra, Türkiye, Pakistan ve Endonezya gibi ülkeler, Ukrayna ve Rusya'dan tahıl ithal eden ülkelerin başında geliyor. Savaşın uzaması bu ülkeleri derinden etkileyecektir.

ABD'nin savaş arabasına binen AB şefleri, kendilerinin sebep olduğu sorunu çözmek için yeni tedarik pazarları arıyorlar. Ancak ihtiyaçlarını karşılayacak tedarik zincirlerini oluştursalar bile bu, ciddi fiyat artışlarına neden olacak. Yani kışkırttıkları emperyalist savaşın faturasını emekçilerin sırtına yıkmaya çalışacaklar.

Temel gıda tüketiminin tahıl olduğu Ortadoğu ve Kuzey Afrika gibi ülkelerde ise durum şimdiden vahim bir hal almaya başladı. Bu ülkelerde pandemi sürecinde fiyatlar zaten artmıştı. Savaşın etkisiyle artışlar bir kez daha katlandı.

BM, gıda tedarik zincirlerinde oluşacak kopma ve fiyat artışları nedeniyle açlığın geniş coğrafyalara yayılacağı konusunda uyarıyor. Savaşın birkaç ay daha sürmesi durumunda, gelecek ha-

sat dönemi için ekin ekilemeyecek. Bu durumda açlık başta yoksullar olmak üzere orta kesimleri de içine alarak yayılacak.

1948 yılında yayınlanan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 25. Maddesinde, "herkesin, yiyecek dahil olmak üzere gerek kendisinin gerekse ailesinin sağlığına yetecek bir yaşam düzeyine ulaşma hakkı bulunmaktadır" deniyor. Oysa "gıda güvenliği" sermayenin küreselleşmesi ile birlikte spekülörlerin at oynattığı bir pazara dönüştü. Milyarlarca insan "sağlığına yetecek bir yaşam düzeyine ulaşma hakkı"ndan yoksun durumda.

Dünya Gıda ve Tarım Örgütü verilerine göre, gıda fiyatları son on yılın en yüksek düzeyine ulaşmış bulunuyor. Artan enerji ve petrol fiyatları, yükselen küresel enflasyon gıda güvenliğini ciddi derecede tehdit ediyor. Savaşları kışkırtan kapitalist sistem "temel insan hakkı" olan gıda gibi yaşamsal bir ihtiyacı bile lüks haline getiriyor, on milyonları açlık sorunuyla yüzyüze bırakıyor.

Bu sistem tarihin çöplüğüne atılana kadar gıda krizi de, açlık sorunu da son bulmayacaktır.

ABD, Hint-Pasifik bölgesinde gerilimi tırmandırıyor

Amerikan sistemi içinden yükselen itirazlara rağmen Ukrayna savaşına benzin dökmeye devam eden Joe Biden yönetimi, Pasifikte gerilimi tırmandıran yeni bir hamle de yaptı. Japonya'nın başkenti Tokyo'da Quad (Dört Taraflı Güvenlik Diyaloğu / ABD, Japonya, Hindistan, Avustralya) zirvesi toplayan ABD Başkanı, yaptığı açıklamalarla Çin'i tehdit eden provokatif bir tutum sergiledi.

BİDEN TEHDİT DOZUNU YÜKSELTİ

Tokyo'da Japonya, Hindistan devlet başkanları ve Avustralya başkanıyla bir araya gelen Biden, "Rusya ve Çin'le daha karmaşık yollarla mücadele etme" hedefini ilan etti. Hint-Pasifik bölgesinin "mini NATO'su" diye anılan Quad'ı canlandırmaya çalışan Biden'ın Çin'e yönelik tehditlerin dozunu yükseltmesi, savaşı Ukrayna ile sınırlı tutmak istemediğinin işaretlerinden biri sayılıyor.

"Çin'in saldırması halinde Tayvan'ı askeri olarak savunmaya hazır" olduklarını ilan eden Biden, Tayvan'ı "Hint-Pasifiğin Ukrayna'sı" haline getirme çabasını yoğunlaştırmış görünüyor. Bu tehdidin ne kadar ciddi olduğu ya da Biden'ın bunun altından kalkıp kalkamayacağından bahşimsız olarak, bu üslup bölgede gerilimi arttırma politikasını yansıtıyor.

Kendilerinin kışkırttığı Ukrayna savaşını Quad'ı canlandırmanın gerekçesi olarak sunan Biden, üç ülkeyi Çin-Rusya karşıtı cephede birleşmeyi hedefliyor. Bunu başarması kolay olmasa da, dörtlü zirvenin ardından yayınlanan ortak bildiride, Rusya-Çin ikilisi hedef alındı. Ancak bu üç ülkenin olası bir çatışmada ABD'nin savaş arabasına binmek için çok istekli olduğu söylenemez. Zira böyle bir savaşın yaratacağı yıkımın altında kalabileceklerini onlar da biliyorlar. Buna rağmen Biden'le aynı metnin altına imza atarak, tehlikeli bir sürecin kapılarını açma suçuna ortak oldular.

TEHDİTLERE ÇİN VE RUSYA'DAN ORTAK YANIT

Zirveyi yakından izleyen Çin-Rusya ikilisi, bir tür meydan okuma ile yanıt verdi. Tokyo'da zirve devam ederken Rusya ve Çin'in stratejik bombardıman uçakları, Japon Denizi ve Doğu Çin Denizi'nin üzerinde ortak hava devriyesi gerçekleştirdi.

Rusya Savunma Bakanlığı ortak hava

Amerikan sistemi içinden yükselen itirazlara rağmen Ukrayna savaşına benzin dökmeye devam eden Joe Biden yönetimi, Pasifikte gerilimi tırmandıran yeni bir hamle de yaptı. Ukrayna savaşı devam ederken Biden'ın Asya-Pasifik'te gerilimi tırmandırma çabası, Çin ve Rusya'nın bu tehditlere meydan okuyan bir tutumla karşılık vermeleri, hegemonya çatışmasının şiddetlenme eğilimine işaret ediyor.

devriyelerinin gerçekleştirildiğini duyururken, şu bilgilere yer verdi:

"24 Mayıs 2022 tarihinde Rus Hava-Uzay Kuvvetleri ve Çin Halk Kurtuluş Ordusu Hava Kuvvetleri, Asya-Pasifik bölgesinde ortak bir hava devriyesi gerçekleştirdi. Rus Hava-Uzay Kuvvetlerinin Tu-95MS stratejik füze taşıyıcılarından ve Çin Halk Kurtuluş Ordusu Hava Kuvvetleri'nin Xian H-6K stratejik bombardıman uçaklarından oluşan hava grubu, Japon Denizi ve Doğu Çin Denizi'nin üzerinde hava devriyeleri yaptı."

Ortak hava devriyelerinin rotasının Japonya hava sahasının çok yakınına kadar uzandığı ve bazı etaplarda Çin-Rus uçaklarına Güney Kore'nin F-2 ile Japonya'nın F-15 savaş uçaklarının refakat ettiği belirtildi.

Rusya Savunma Bakanlığı, ortak devriyenin 2022 askeri işbirliği planının hükümlerinin uygulanması kapsamında gerçekleştiğini ve üçüncü ülkelere yönelik olmadığını açıkladı. Pekin'den yapılan açıklamada da, ortak devriye uçaklarının "Çin ile Rusya'nın yıllık askeri işbirliği planıyla uyumlu olduğu" belirtildi.

Devriye uçaklarının "rutin" olduğu açıklamaları yapılsa da, bu gösterinin

Biden'in tehditlerine verilen ortak yanıt olduğu konusunda bir tartışma bulunmuyor. Japonya Dışişleri Bakanı ise, Quad zirvesi devam ederken yapılan bu uçuşların provokatif olduğunu iddia etti.

Biden'ın zirve toplaması nasıl Çin ve Rusya'ya yönelik bir tehdit olarak algılandıysa, ortak uçuş gösterisi de tehdide karşı bir tür meydan okuma olarak değerlendirildi.

"BİR ÇAKAL GELDİĞİNDE, ONU SİLAHLA KARŞILARIZ"

Biden'in "bir Çin saldırısının gerçekleşmesi durumunda Tayvan'ı askeri olarak koruyacağız" sözlerine Pekin'den beklenmeyen sertlikte bir yanıt geldi. Çin silahlı kuvvetleri, ABD'yi "uyarmak" amacıyla Tayvan adası yakınlarında askeri tatbikatlar gerçekleştirirken, Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada sert bir üslup kullanıldı.

Açıklamayı yapan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Wang Wenbin, "ABD yanlış yolda devam ederse, bu yalnızca Çin-ABD ilişkileri için geri dönüşü olmayan sonuçlara yol açmakla kalmayacak, aynı zamanda ABD'nin 'dayanılmaz bir bedel'

ödemesine neden olacaktır" dedi.

ABD'nin Tayvan konusunda verdiği sözleri tutmadığını belirten Wenbin, "tek Çin" ilkesini baltaladığını ve yok ettiğini söyledi. "Tayvan'ın bağımsızlığı"ni hedefleyen ayrılıkçı faaliyetleri kışkırttığını ve desteklediğini ifade eden sözcü, Çin'in, "Tayvan'ın bağımsızlığını hedefleyen ayrılıkçı faaliyetleri sıkıca kontrol altına alma, dış müdahaleyi kararlılıkla önleme, ulusal egemenliği ve toprak bütünlüğünü kararlılıkla savunma konusunda tam güven, yetenek ve güce sahip olduğunu" hatırlattı.

Wenbin'in, "Amerika Birleşik Devletleri'ne, 'bir arkadaş geldiğinde iyi bir şarapla karşılandığını' ve 'bir çakal geldiğinde bir av tüfeği ile karşılandığını' söyleyen ünlü eski Çin şarkısını dinlemesini tavsiye ediyorum" şeklindeki sözleri, Çin yönetiminin Tayvan konusunda esnemesinin mümkün olmadığına işaret ediyor.

Ukrayna savaşı devam ederken Biden'ın Asya-Pasifik'te gerilimi tırmandırma çabası, Çin ve Rusya'nın bu tehditlere meydan okuyan bir tutumla karşılık vermeleri, hegemonya çatışmasının şiddetlenme eğilimine işaret ediyor.

Kapitalizm, savaş ve parti programı-1

TEORİK BAKIŞAÇISI VE TARİHSEL PERSPEKTİFİN ÖNEMİ

Komünistler, burjuva propaganda-sının tüm dikkatleri güncel ayrıntılar üzerinde toplama, böylece düşünme ve kavrama yeteneğini kısırlaştırıp boğma çabalarının tuzağına düşmekten özenle kaçınarak, güncel gelişmeleri teorik ve tarihsel bir perspektifle ele almak üstünlüğünü özenle korumalıdır. İçinden geçmekte olduğumuz dönem, teorik bakış açısını ve tarihsel perspektifi her zamankinden daha çok güçlendirmemizi gerektirmektedir. Bu, marksist teoriyi ve partimizin teorik birikimini özümsemek üzere daha yoğun ve sistematik bir çaba demektir. Bu, parti programımızın daha derinden özümsemesi ve gündelik sınıf mücadelesinde etkili bir silah olarak kullanılması demektir.

Güncel gelişmelerin bizi karşı karşıya bıraktığı sorunlara daha yakından bakıldığında, bunun önemi çok daha iyi anlaşılır. Ortada ABD liderliğindeki emperyalist blok tarafından ilan edilmiş çok yönlü ve “uzun süreli” bir savaş var. Şu günlerin tüm tartışmaları, üstelik dünyaya ölçüsünde, savaş sorunu üzerinde odaklanmış bulunuyor. Bu durum karşımıza, bir bakıma kendiliğinden, savaş sorunuyla bağlantılı olarak doğru yanıtlanması gereken bir dizi sorun çıkarmaktadır. Bunlardan başlıcalarını, güncel savaş ilanıya da bağlantı içerisinde, şöyle sıralayabiliriz:

En genel tanımıyla, savaş nedir? Genel olarak kapitalizm ve savaş, özel olarak kapitalizmin emperyalist aşaması ile savaşın ilişkisi nedir? Haklı ve haksız, devrimci ve gerici savaşlar ayrımı yapmanın tarihsel-toplumsal temeli nedir, bu ayrımın ilkesel ve politik önemi nereden gelir? Bu son sorunla bağlantılı olarak, burjuva ve küçük-burjuva pasifizminin anlamı ve işlevi nedir? Savaşları ortadan kaldırmamanın ve insanlık çapında genel bir silahsızlanmayı gerçekleştirmenin tarihsel koşulları nasıl kavranmalıdır?

Teorik ve ilkesel çerçevenin ötesinde, güncel durumla bağlantılı politik ve pratik sorulara gelince. ABD emperyalizmi ve NATO tarafından ilan edilen güncel savaşın anlamı ve hedefleri burada en öncelikli ve temel önemde sorundur. İlan edilmiş bu çok yönlü savaşın işçi sınıfının, emekçilerin ve ezilen halkların yaşamı

üzerindeki çok yönlü etki ve sonuçları, bunu izleyen bir öteki temel sorundur. İşçi sınıfı ve emekçiler ile ezilen halkların bu savaşa karşı etkin bir mücadeleye çekilebilmelerinin imkanları ve sorunları, bir başka temel sorundur.

Bunlara güncel önem taşıyan iki temel sorun daha ekleyebiliriz. İlki, dünya çapında ilan edilmiş bu savaşa karşı mücadelenin enternasyonal boyutları ve gerekleridir. İkincisi ise, emperyalistler tarafından savaşın özel hedefi olarak tanımlanan devrimci siyasal akımların yeni dönemdeki çalışma ve mücadelelerinde karşı karşıya kalacakları ağır koşullar ve buna karşı, her şart altında çalışmayı ve mücadeleyi aksatmaksızın sürdürebilmeyi güvence altına almak üzere şimdiden düşünülmesi ve pratikte derhal atılması gereken adımlar, alınması gereken politik-örgütsel önlemlerdir.

Bu sorunların her birinin yanıtlanması başlı başına bir incelemeyi gerektirir. Bizim buradaki sorunumuz ise bu değildir. Burada yapmaya çalışacağımız, daha çok, bu sorunların teorik ve ilkesel, stratejik ve taktik çerçevesini, programımız üzerinden, mümkün olduğunca kısa ve öz bir biçimde ortaya koymaya çalışmaktır.

Bu yapıldığında, programımızın, güncel gelişmelerin sağlam bir temel üzerinde kavranması ve bunlar karşısında

tutarlı devrimci tutum ve politikaların geliştirilmesi bakımından taşıdığı olağüstü önem, somut olarak da görülecektir. Fakat hemen hatırlatalım ki, her konuda olduğu gibi, savaş, emperyalizm, savaşa ve emperyalizme karşı devrimci mücadele konularında da, parti programımız, ancak ona kaynaklık eden teorik ve tarihsel arka plan üzerinden kavranabilir. Dolayısıyla, parti programımızın konuya ilişkin hükümlerine kısa açıklamalar eşliğinde işaret etmekle sınırlı kalacak buradaki çaba, bu arka plana ilişkin inceleme ve özümseme çabasına bir itilim kazandırdığı ölçüde bir anlam taşıyabilecek ve amacına ulaşabilecektir.

KAPİTALİZM SAVAŞ DEMEKTİR!

Kapitalizm savaş demektir. Programımız daha ilk adımında, daha Giriş’inde kapitalist sistemi savaşların kaynağı olmakla suçlar ve temel tarihsel olguları buna kanıt olarak gösterir. Giriş bölümünde, kapitalizmin “tarihsel bir sistem olarak bir genel bunalım aşamasına girdiği”ne işaret eden paragraf, 20. yüzyıl üzerinden; “İnsanlığı iki kez toplu yıkıma götüren emperyalist savaşlar, sayısız gerici bölgesel savaşlar, faşist barbarlık, tüm yıkıcı sonuçlarıyla ‘büyük bunalım’lar, sert sınıf mücadeleleri, iç savaşlar ve devrimlerden oluşan yüzyıl-

lık bilanço”dan sözeder. (TKİP Programı, s.13-14)

Burada, yüzyıllık bilanço içerisinde, emperyalist aşamasındaki kapitalist dünya sisteminin kaynaklık ettiği emperyalist ve gerici savaşlar ile devrimci sınıf savaşları, iç savaşlar ve devrimler birarada verilmiştir. Bu niteliği ve amacı yönünden tümüyle birbirinden farklı iki temel kategorideki savaş türünün ortak kaynağı, kapitalizmin uzlaşmaz sınıf çıkarları ve çelişkilerine dayalı yapısıdır. Yani kapitalizm, meta üretimi ve özel mülkiyete dayalı yapısıyla, bu yapı üzerinde kendini gösteren uzlaşmaz sınıf çıkarları ve çelişkileriyle, her türlü gerici ve emperyalist savaşın kaynağı olmakla kalmaz, devrimci sınıf mücadelelerinin, onun yoğunlaşmış ve genelleşmiş bir aşaması olan iç savaşların, ve nihayet devrimlerin de nesnel kaynağını oluşturur.

Bir başka ifade ile, kapitalizm kendi dolaysız ihtiyaçları doğrultusunda döneme gerici ve haksız savaşlar üretmekle kalmaz, kendi anti-tezi olan devrimci savaşlara da, kendisini tarihe gömmeye tarihsel amacına yönelmiş devrimci sınıf mücadeleleri ile devrimlere de bizzat kaynaklık eder.

Kapitalizm savaş demektir tanımı, daha çok kapitalizmin kaynaklık ettiği her türden gerici savaş gerçeğine işaret etmekle birlikte; sorunu burada ifade et-

tiğimiz genel diyalektik perspektif içerisinde kavramak, teorik ve tarihsel olarak doğru olan tutumdur.

Programımız, bu Giriş bölümünün ardından, teorik ana bölümün ilk alt bölümünü oluşturan Kapitalizm başlıklı ara bölümde, tarihsel oluşumu içerisinde kapitalizmin temel yasallıklarını ve karakteristiklerini verdikten sonra, bölümün son maddesini oluşturan 8. maddede şunları söyler:

“Özel mülkiyet düzenine dayanan burjuva sınıf egemenliği, siyasal gerici- liğin, savaşın, ulusal baskı ve düşmanlıkların, kadının sosyal ezilmişliğinin ve köleliğin de kaynağıdır.” (s.17)

Burada farklı nitelikteki toplumsal ve siyasal sorunların kapitalizmle kopmaz ilişkisi dile getirilmektedir. Bildiğimiz normal biçimiyle “savaş” da bunlardan biri olarak anılmaktadır. Fakat biz, “siyasal gericilik” ile “ulusal baskı ve düşmanlıklar”ı da bu kapsamda ele alabiliriz. Zira siyasal gericilik, dolaysız olarak, kapitalist sınıfın işçi sınıfının ve emekçilerin kurulu düzene karşı mücadelelerini boğmak ihtiyacının ürünüdür. Kapitalizmin emperyalist aşamasında bu gericiliğin yoğunlaşması ve devlet yapısı içinde kurumlaşması, faşist diktatörlük biçimini alır ve ezilen-sömürülen sınıflara karşı sistematik ve dizginsiz bir teröre dönüşür. (Bu temel olguyu programımızın 20. maddesi ayrıca bu biçimiyle saptar). Bu da bir tür “savaş”tır (üstelik en kanlı ve kirli türünden) ve dolaysız olarak kapitalizmin ürünüdür.

Aynı şekilde, “ulusal baskı ve düşmanlıklar”, bir devletin sınırları içerisinde, başka halkların köleleştirilmesine ve bu köleliğin kırılmasına yönelik çabaların ise kirli bastırma savaşlarıyla boğulmasına (Kürt halkına karşı Cumhuriyet tarihinin değişik dönemlerinde sürdürülen gerici bastırma savaşları buna örnektir) yol açar. Ülke dışında ise, komşu ülkelerle sonu gelmeyen sürtüşmeler üretir (Türk-Yunan anlaşmazlığı hatırlansın) ve sık sık patlak veren gerici bölgesel savaşlara yol açar (modern tarihin her döneminde ve dünyanın birçok bölgesinde, komşu ülkeler arasındaki gerici çatışmalar ve savaşlar bunun örneğini oluşturur).

Burada, bütün bu örnekler üzerinden, kapitalizmin, doğası gereği ürettiği

toplumsal ve siyasal sorunlar nedeniyle, çatışmalar ve giderek çeşitli türden gerici savaşlar için nasıl verimli, bitmez tükenmez bir kaynak oluşturduğunu görüyoruz. Kapitalizm savaş demektir temel gerçeğini, bu geniş kapsam üzerinden de ele almak ve anlamak durumundayız.

EMPERYALİZM VE EMPERYALİST SAVAŞLAR

Programımız kapitalizm ve savaş ilişkisini bu genel sınırlar içerisinde bırakmaz; onun emperyalist aşaması ile bu aşamanın tipik bir olgusu olan emperyalist savaşlar arasındaki dolaysız ilişkiyi de ortaya koyar. “Emperyalizm ve dünya devrim süreci” başlıklı üçüncü alt bölümde yer alan 17. madde buna işaret eder:

“Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammede kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi.” (s.21)

Burada, emperyalizm çağının temel bir olgusunu oluşturan devasa boyutlarda militarizm ve silahlanma yarışı ile emperyalist savaşların kaynağının birarada konulduğunu görüyoruz. Bu iki olgunun burada işaret edilen etkiside ve toplumsal niteliğini ve kaynağını doğru anlamak, savaşa ve militarizme ilişkin pasifist görüş ve tutumların eleştirisi bakımından özel bir önem taşımaktadır. Kendini daha çok küçük-burjuvazi şahsında gösteren ve içinden geçmekte olduğumuz tarihi dönemde özellikle güçlü olan bu görüş ve tutumların yüzeyselliği, yalnızca burada işaret edilen temel teorik gerçekten hareketle değil, yanısıra, 20. yüzyılın bütün bir tarihsel deneyimi üzerinden de açıkça görülebilir.

Buna en yakın dönemin olguları üzerinden bakalım. Militarizmi ve silahlanma yarışını salt “iki kutuplu” dünya olgusu üzerinden ele alan ve zamanında buna karşı geniş çaplı protestolar da gerçekleştiren Batılı ülkelerin ara katmanları, Sovyetler Birliği ve Varşova Paktı’nın dağılmasının ardından, bu sorunların artık ortadan kalktığı yanılgısına düşerek,

bu konuda genel bir ilgisizliğe ve rehavete gömüldüler. Çünkü onlar militarizmi, silahlanma yarışını ve artan savaş tehlikesini, genel olarak kapitalizmin doğası, özel olarak da emperyalizmin egemenlik ve paylaşım mücadeleleri üzerinden değil, fakat salt “iki kutuplu dünya” gerçeği üzerinden ele alıyorlardı.

Oysa tam da bu “iki kutuplu dünya”nın son bulması, tam da bununla bağlantılı “soğuk savaş” döneminin sona ermesiyle birliktedir ki, militarizm ve savaş tehlikesi azalmak bir yana, tersine, halklara yeni acılar ve yıkımlar yaratan bir gerçeklik halini aldı. Körfez savaşı, Balkan savaşı ve şimdi de Afganistan’a karşı gündemde olan savaş, bunun son on yıla sığan kilometre taşlarıdır. Bu arada, sayısız bölgesel sürtüşme ve savaşların yanısıra, doğrudan emperyalizmin kısırtması ile gündeme gelen ve halklara büyük acılar yaşatan ulusal boğazlaşmaları da buna eklemek gerekir.

ABD emperyalizmi bugün “terörizm” ve “terörist devletler” türünden uydurma bir tehlikeyi, gerçekte ise bahaneyi, “füze kalkını projesi”ne, yani uzayın silahlandırılması girişimine dayanak yapılabilmektedir. Bu girişim, farklı görüşlerden birçok kimsenin de kabul ettiği gibi, dünya tarihinin görmediği boyutlarda bir silahlanma yarışının önünün açılması anlamına gelmektedir. Fakat dünya egemenliğini ne pahasına olursa olsun korumak, dahası pekiştirmek; bu arada ekonominin yeni düzeyde bir militarizasyonu ile silah tekellerine yeni kârlı alanlar açmak ve ekonomik durgunluğu bu yoldan aşmak sevdasındaki ABD’nin bu hiç de umurunda değildir. Tersine o, kendisini güçlü hissettiği bu alanda yeni bir silahlanma yarışı bir imkan saymaktadır.

Bütün bunlar militarizmin, silahlanma yarışının ve savaşların kapitalizmle kopmaz bağıni ortaya koymaktadır. Bugün dünya üzerindeki tüm belli başlı emperyalist güçler kendi cephelerinden hummalı bir silahlanma çabası içindedirler. Çünkü onlar, dünyanın geleceğinde nüfuz mücadelelerinin sertleşeceğini, yeni paylaşım mücadelelerinin gündeme geleceğini ve bu paylaşımında çatışan tarafların ancak kendi savaş güçleri ölçüsünde söz ve pay sahibi olacaklarını çok iyi bilmektedirler.

Kapitalist sınıf, onun temsilcileri, bu

konularda küçük-burjuvazinin naifliğiyle kıyas kabul etmez bir gerçekçilik içerisindedirler. Bugün dünya halklarına karşı ilan edilmiş ABD savaşıyla bağlantılı olarak bir kez daha sahnenin önplanına çıkan Henry Kissinger, ‘89 çöküşünün ardından dünya savaşı tehlikesinin ortadan kalktığını düşünen safdillerle adeta alay edercesine, gerçekleşmiş bulunan iki dünya savaşının hiç de Sovyet Bloku ile değil, fakat tam da Batı dünyasının kendi içinde meydana geldiğine işaret etmişti. Bu, emperyalist dünya savaşlarının niteliğine olduğu kadar kaynağına da yapılmış açık bir vurguydu ve geleceğe işaret eden yönüyle son derece gerçekçiydi.

KAPİTALİZMİN ŞİDDETE VE SAVAŞA DAYALI DOĞASI

Programımız, emperyalist aşamasına ulaşmış kapitalizm ile militarizm ve her türden emperyalist-gerici savaşlar arasındaki ilişkiyi yukarıda anılan temel hükümün yanısıra, başka hükümler üzerinden de ortaya koyar. Örneğin, “Emperyalist kapitalizmin asalaklığı ve çürümesi”ne ayrılmış 22. maddenin üçüncü bendi, bu çürüme ve asalaklığın kendini militarizm, savaş, kirli savaş, dizginsiz bir siyasal gericilik, saldırgan bir ırkçılık ve şovenizm olarak üreten olgusal görünümünü şöyle sıralar:

“Militarizme ve savaşa ayrılan dev kaynaklar. Emperyalist müdahaleler ve gerici savaşlar zinciri. Etnik ve dini boğazlaşmalar. Sistematik devlet terörü, faşist katliamlar ve işkence. Devletlerin mafyalaşması, rüşvet, yolsuzluk, her türlü karanlık ve kirli işin yaygınlaşması ve kurumlaşması. Faşizm, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve şoven milliyetçilik.” (s.23)

Günümüz kapitalist toplumlarında kendini gündelik olaylar olarak gösteren ve binlerce, onbinlerce, hatta Afrika sözkonusu olduğunda milyonlarca insanın hayatına malolan bu yıkıcı olgular, kapitalizmin şiddete ve savaşa dayalı doğasını ortaya koymaktadır. Kapitalizm bütün bu çok yönlü ve şiddetli çatışmalar, didişmeler, boğazlaşmalar ve savaşlarla yaşamakta, onlarla beslenmekte, ancak bu sayede varlığını ve işleyişini sürdürebilmektedir.

Aynı bölümde yer alan bir başka maddede, emperyalist küreselleşmenin güncel eğilimlerini ve çelişkilerini de ortaya

H. Fırat

koyan 25. maddeye geçelim:

“Kapitalizmin sürmekte olan uluslararasılaşma süreci, derin çelişkiler, çarpıklıklar ve çözümsüzlüklerle birarada gitmektedir. Emperyalist küreselleşme, sınıflar, ülkeler ve bölgeler arası derin eşitsizlikleri keskinleştirmekte, yıkıcı ve felaketli sonuçlara yol açmaktadır. Emperyalizmin yeryüzü üzerindeki köleci egemenliğini yeni ilişki biçimleri ve kurumlarla pekiştirme sürecine, emperyalistler arası bloklaşmalar, keskinleşen çelişkiler ve kıyasıya rekabet eşlik etmektedir.” (s.24-25)

Bu maddede dile getirilen temel önemde gerçekleri burada irdelemek ve ortaya koymaktan çok, bunun özellikle güncel gelişmelere ışık tutan yönüne değinmekle yetineceğiz. Dikkate değerdir; çok değişik ülkelerden birçok burjuva yazar ve yorumcu, 11 Eylül saldırısı ile emperyalist küreselleşmenin ağırlaştırdığı sorunlar ve keskinleştirdiği çelişkiler arasında bir bağ kurmak ihtiyacı duydu. Böyleleri, felaketli sonuçlar hazırlayan emperyalist küreselleşmenin dümenindeki ABD'nin, böylece bu saldırıların zeminini de bir bakıma kendi eliyle hazırladığını ve hakettiği bir bedeli ödemek zorunda kaldığını açıkça söylediler ya da bir biçimde ima ettiler. Bu, aktardığımız maddede dile getirilen temel önemde gerçeklerin bir yönüdür.

Fakat bundan da önemli olan, maddenin son cümlesinde dile getirilen ikili gerçekliktir. Bunlardan ilki, emperyalizmin köleci egemenliğine her türlü itiraz ve başkaldırının emperyalist koalisyonun ortak tutumuyla ezilmek istenmesidir. Yıllardır pekiştirilmeye ve yeni işlevlerle tanımlanmaya çalışılan politik-askeri emperyalist oluşum ya da kurumların ne işe yaradığı, yaşanan gelişmeler sayesinde artık daha somut olarak görülebilmektedir.

ABD emperyalizmi ve onun liderliğini yaptığı emperyalist NATO bloku, sözkonusu saldırıyı kendi emperyalist hükümetlerinin bir meydan okuma saymışlar ve bunu, dünya halklarına ve sistem karşıtı güçlere savaş ilanıyla birleştirmişlerdir. Kurulduğundan beri Sovyet bloku karşısında bir “savunma ittifaki” olarak sunulan, böyle yutturulmaya çalışılan NATO'nun gerçekte “emperyalizmin yeryüzü üzerindeki köleci egemenliğini” sürdürmenin bir aracı olduğu, bu vesile ile bir kez daha açıkça görülmüştür. NATO'nun özellikle son on yılda daha açık bir biçimde kendini gösteren ve 50. kuruluş yıldönümü vesilesiyle artık resmen de tanımlanan bu işlevi, son saldırının ardından pratik tutum ve sonuçlarla da kendini ortaya koydu.

Aynı cümlelerin ikinci kısmında ise, bu aynı sürecin emperyalistler arası çelişki

ve çatışmaların keskinleşmesiyle ele gittiğine işaret edilmektedir. Son olaylar üzerinden bunu da görüyoruz.

ABD emperyalizmi, kendisine yöneltilen saldırıyı, çoktandır ayrı bir kutup oluşturmak üzere kendi denetiminden çıkmak eğiliminde olan ve bunu Avrupa Birliği kurumlaşması içerisinde hayli ileri noktalara da vardırıran Avrupalı emperyalistler üzerindeki denetimini güçlendirmenin bir imkanına çevirmek niyet ve gayretindedir. Gerek ABD'nin bu çabaları, gerekse tersinden, 5. madde üzerinde sağlanan genel mutabakata rağmen içten içe süren sıkıntılar ve ABD'nin kuyrugunda savaşa katılmaktan yan çizmeler, ABD ile AB arasındaki emperyalist rekabetin yansımalarından başka bir şey değildir.

Fakat emperyalist rekabetin ve çatışmanın son olayları izleyen asıl alanı, kendini tam da Avrasya'da egemenlik mücadelesi üzerinden göstermektedir. Bu çatışmanın karşı kutbunda ise Rusya-Çin eksenidir. Bugün sahnenin önünde edilen tüm ikiyüzlü diplomatik laflara rağmen, sahnenin gerisinde hemen herkes, ABD'nin Afganistan'ı günah keçisi olarak seçmesini ve bu ülkeye yönelik bir emperyalist savaş gündeme getirmesini, onun Avrasya'da mevzi kazanmaya yönelik yeni bir hamlesi saymaktadır. Ve yine hemen herkes, ABD'nin bu bölgeye yerleşmeye heveslenmesinin, Rusya ve Çin'le tehlikeli bir biçimde karşı karşıya gelmek demek olacağını biliyor, yer yer dile de getiriyor.

Tüm bunlar, kapitalist emperyalizmin, sonu gelmez egemenlik ve nüfuz mücadelelerine neden olan doğasına

işaret etmektedir. Militarizm ve savaş ise bu mücadelelerin kaçınılmaz bir uzantısı olarak kendini göstermektedir. Yine tüm bunlar, militarizme ve savaşa karşı tutarlı ve kalıcı sonuçlara yönelen bir mücadeleden, her şeyden önce bu sonuçları üreten iktisadi-toplumsal zemine, yani bizzat kapitalizmin kendisine yönelmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bundan çıkan sonuç ise, kapitalizme karşı devrimci sınıf mücadelesi temeline oturmaya bir savaş karşıtı mücadelenin, iyi dilekli temenniler olmaktan öteye gidemeyeceği gerçeğidir.

HAKLI VE HAKSIZ SAVAŞLAR AYRIMI

Savaşa ve militarizme karşı burjuva ve küçük-burjuva pasifizminin bir başka temel tutarsızlığı (ki bu onun tehlikeli ve zararlı yanısırdır da), haklı ve haksız savaş ayrımı yapmak alanındaki isteksizliği ya da yeteneksizliğidir. Bu ise bizi programımızın savaş sorunundaki bir başka temel ve ilkesel tutumuna getirmektedir.

Haklı ve haksız savaşlar, devrimci ve gerici savaşlar arasında temel önemde bir ayrıma gitmek, parti programımızı boydan boya kesen temel bir teorik ve ilkesel tutumdur.

Bu ayırım, parti programımızın temel mantığını oluşturmanın ötesinde, bizzat onun varlık nedenidir. Zira parti programımız, devrimci sınıf mücadelesine dayanmakta ve proletarya devrimini hedeflemektedir.

Proletarya devrimi ise tarihin gördüğü en sert, en yoğun ve karmaşık sınıf savaşlarının zirvesi olarak gerçekleşir. Programımızın bizzati varlığı bu türden bir büyük savaşın olumlanması anlamı-

na gelir ki, bu da haklı ve haksız savaşlar arasında yapılan kesin ilkesel ayrımın temel önemde bir göstergesidir. Nitekim parti programının sonuç bölümü, kendisinin bu niteliğini, savaş kavramının yinelenen vurgulu kullanımı içinde şöyle ortaya koyar:

“Bu program, insanlığı, uygarlığı ve doğayı yıkıma sürükleyen emperyalist-kapitalist dünya düzenine karşı, Türkiye topraklarından yükseltile devrimci bir savaş bayrağıdır. Türkiye'nin çürümüş ve kokuşmuş kapitalist sömürü ve zulüm düzenine, onun gerisindeki uluslararası emperyalizme karşı militan bir savaş ilanıdır.” (s.52)

Fakat kendi genel mantığı ve varoluşu nedeninden de öteye, bizzat somut hükümleri üzerinden de, gerekli olan her durumda bu türden bir ayrıma dayanır partimizin programı.

Örneğin, militarizmin ve emperyalist savaşın kaynağını saptayan ve daha önce aktarılan 17. maddenin hemen ardından, 18. madde, ezilen ve sömürülen halkların emperyalizme karşı başkaldırılarını, bunun ifadesi olan milli kurtuluş devrimlerini ve halk devrimlerini olumlar:

“Zayıf ülkelerin ve ulusların bir avuç emperyalist devlet tarafından iktisadi, mali ve siyasi boyunduruk altına alınarak köleleştirilmesi, ulusal baskıyı ve sömürüyü evrenselleştirdi. Böylece ezilen ve sömürülen halkların emperyalist sömürüye ve köleliğe karşı başkaldırılarını ve kurtuluş mücadelelerini hazırladı.” (s.21-22)

(Devam edecek...)

(Dünya Ortadoğu ve Türkiye, Eksen Yayıncılık, s.309-320, Şubat 2003)

Finlandiya, İsveç, NATO ve emperyalizm

A. Engin Yılmaz

Rus emperyalizminin, Ukrayna'nın NATO üssü olmasını engellemek için başlatmak zorunda kaldığı savaş, küresel düzeyde militarizmi azdırmanın gerekçesi haline getirildi. "Beyin ölümü gerçekleşti" tartışmalarına konu edilen emperyalist savaş aygıtı NATO yeniden canlandırıldı, savaş harcamaları devasa düzeyde artırıldı. Rakip emperyalist güçler arasındaki mücadele sertleşti. ABD ve NATO'nun savaşa, saldırganlığa ve kışkırtmalara dayalı politikaları yeni düzeyde tırmandırıldı. Ukrayna'daki savaşın kışkırtıcısı ve nükleer tehditin baş sorumlusu ABD ve NATO, savaşa benzin dökerek Ukrayna'yı Rusya için bir bataklıkla dönüştürmek istiyor. Bu ise savaşın uzaması anlamına geliyor.

ABD'nin başın çektiği emperyalist cephe bir yandan Ukrayna'yı silahla donatıp paraya boğuyor, öte yandan NATO'yu genişletme politikasını sürdürüyor. Neonazileri ve Ukrayna ordusunu eğitiyor, paralı askerler gönderiyor ve Rusya sınırına yakın bölgelerde askeri tatbikatlar düzenliyor. Bu ve benzeri adımlar, NATO ile Rusya arasında olası bir savaş riskini artırıyor. Bu da insanlığın ve gezegenimizin savaş ve nükleer bir yangınla tehdit edildiği anlamına geliyor. Zira, aşılamayan bunalım, emperyalistler arası sertleşen hegemonya ve paylaşım mücadelesi, sistemin şiddete ve savaşa dayalı doğası bu tehlikeyi hep barındırıyor.

GENİŞLEYEN NATO VE ABD

Fransa Cumhurbaşkanı Macron tarafından "beyin ölümü gerçekleşti" denilen NATO, Ukrayna savaşı vesilesiyle yeniden "dirilmiş" görünüyor. Yanı sıra genişleme politikasını sürdürüyor. Finlandiya'nın NATO'ya katılacağını açıklamasından sonra, İsveç de savaş paktına katılacağını duyurmuştu. Finlandiya hükümeti, NATO'ya katılmaya karar verdiği günü "tarihi bir gün" olarak tanımladı. NATO şefi Jens Stoltenberg de Finlandiya'nın üyelikinin "pürüzsüz ve hızlı" olacağını söyledi.

İsveç'in de kısa sürede NATO üyeliğine başvurması bekleniyor. İsveç'in bölgede NATO'ya katılmayan tek ülke olması durumunda güvensiz olacağını iddia eden başbakan Magdalena Andersson, başvuru sürecini Finlandiya ile paralel

yürütmek istediklerini belirtti.

30 üyesi olan NATO'nun Finlandiya ve İsveç'i henüz fiili olmasa da üyeliğe aldığı kabul ediliyor. Ukrayna, Gürcistan, Moldova, Ermenistan ve Azerbaycan'ın ise üyeliği hedefleniyor. Bu yayılmacılığının gerisinde ilgili ülkelerin "ulusal güvenliği" değil, başka şeylerin yanı sıra Rusya ve Çin'e karşı cepheyi genişletme hesapları var. Pentagon tarafından "21. yüzyılın en büyük stratejik tehdidi" ilan edilen Çin ile "Küresel etkisini artırmaya ve yıkıcı rol oynamaya kararlı düşman" olarak tanımlanan Rusya, ABD'nin hedefindeki düşman güçlerdir. Dolayısıyla ABD, Çin ve Rusya'nın yükselişlerini önlemek, bu iki rakip güç karşısında yaşadığı gerilemeyi durdurmak istiyor.

Rusya'nın Ukrayna'daki "saldırganlığına" karşı bir "savunma" olarak gerekçelendirilen iki ülkenin NATO üyeliği, ABD ile AB'nin Rusya'ya karşı yürüttüğü provakasyona yeni boyutlar eklemiş, yeni "savaş cepheleri" açma ihtimalini yükseltmiştir. Zira ABD ve batılı emperyalistler tarafında NATO üyeliğine baskıyla "ikna edilen" bu iki ülke, Rusya'ya karşı savaş cephesine katılmış durumdadır. Bir dönem ABD Kara Kuvvetleri'nin Avrupa komutasını yürütmüş olan emekli korgeneral Ben Hodges, coğrafi olarak da Finlandiya'nın NATO'nun savunması noktasında çok önemli bir boşluğu dol-

durduğunu savunuyor ve Rusya ile birliğin sınırını iki katına çıkaracağına dikkat çekiyor. Bu, NATO'nun Finlandiya ile Rusya arasındaki 1.300 kilometrelik sınıra dayanması anlamına geliyor,

ABD-NATO tarafından yapılan bu küstahça hamle, Rusya tarafından tehdit olarak algılandı. Rusya Dışişleri Bakanlığı, Moskova'nın "ulusal güvenliğine yönelik tehditleri durdurmak için hem askeri-teknik hem de başka türlü misilleme adımları atmaya mecbur olduğunu" açıkladı. Çin yönetimi ise, NATO'nun İsveç ve Finlandiya'ya doğru genişlemesini dünya barışı için bir tehdit olarak değerlendirdi.

BATILI EMPERYALİSTLER ARASI BÜTÜNLÜKLÜ UYUM MU?

Ukrayna'da yaşanan savaşın emperyalist rekabetin bir ürünü olduğu ve ABD önderliğindeki NATO ile Rusya arasında yaşandığı açıktır. Biden yönetimi, Ukrayna savaşını aynı zamanda Avrupa'yı yeniden ABD kontrolüne alarak kendi küresel çıkarlarına tabi kılmak için de kullanıyor. "Rus saldırganlığına" karşı "Avrupa'nın güvenliğini koruma" yalanıyla, batılı emperyalistlerin kendi etrafında kenetlenmesini sağlamış görünüyor. "Ortak çıkarlar" etrafında böyle bir görüntü oluşsa da, gerçekte rekabet ve çatışma içindedirler.

Emperyalist sistemin iç bölünmesi ve rekabeti bir hegemonya bunalımına dönüşmüş durumdadır. '90'lı yıllardan itibaren, ABD'nin hegemon gücünün zayıflamasına paralel olarak emperyalist dünyanın kendi içindeki bölünme ve çatışmalar derinleşmekte, ABD'nin karşısında yükselen yeni emperyalist güç odakları durmaktadır. Merkezinde Almanya ve Fransa'nın olduğu AB de bunlardan biridir. Emperyalist güçler arasında pazarlar ve iktisadi nüfuz alanları üzerine süren rekabet ve çatışmalar şiddetlenerek sürmektedir. ABD, AB ve öteki emperyalist güçler uzun süredir kıyasıya bir rekabet içindedirler.

Dolayısıyla emperyalistler arası "uyum" dönemi kapanmıştır. Bu, batılı emperyalistler için de geçerlidir. Bir dizi çıkarın örtüşüyor görüldüğü durumlarda bile çelişkiler çeşitli biçimlerde dışa vuruyor. "Rus düşmanlığı" ekseninde AB'yi kendi etrafında saf tutmaya zorlayan ABD, tüm çabalarına rağmen, AB'li emperyalistler karşısında eski konumunu koruyamıyor. Aralarındaki çıkar çatışmaları giderek büyüyor. Ukrayna savaşı vesilesiyle ABD, NATO ve AB arasında görülen "uyum" verili koşulların ürünüdür. NATO genişlemesinin bir sorun alanına dönüşüp oluşan bütünlüğü parçalaması da muhtemeldir.

TÜRKİYE'NİN KIRLI HESAPLARI

İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya alınması planlarına yönelik eleştiriler, başka ülkelerin yanı sıra Türkiye'den de geldi. Türkiye'nin bir NATO üyesi olarak diğer ülkelerin katılım başvurularını veto etme hakkı olduğundan, bu durum İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya katılımı bakımından önem kazanıyor. Erdoğan, iki ülkenin NATO'ya katılımı konusunda "olumlu bir düşünce içinde" olmadıklarını söylemiş, bu ülkelerin "terör örgütleri için bir nevi misafirhane" olduğunu, "teröristler'in" parlamentoda yer aldıkları iddia etmişti.

NATO üyesi ülkelerin dışişleri bakanları toplantısına katılan Mevlüt Çavuşoğlu ise, toplantı sonrası yumuşak bir tonla, NATO'nun "açık kapı" politikasını desteklediğini belirtti ve Erdoğan'ın açıklamalarını hatırlattı. "İki ülkenin, PKK/YPG terör örgütüyle ve mensuplarıyla yaptığı görüşmeler ve özellikle da İsveç'in yaptığı silah yardımı dahil tüm rahatsız olduğumuz konuları, neden karşı olduğumuzu gayet açık bir şekilde" ortaya koyduk dedi.

Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere Türkiye, NATO'daki veto kartıyla, İsveç ve Finlandiya'yı, "misafir" ettiği "terör örgütleri"ne karşı tutum almaya zorlamak istiyor. Aynı tutumu, Suriye Demokratik Güçleri (SDG) konusunda ABD'den de beklediğini belirtmiş oluyor. ABD'nin SDG'ye süren desteğinin yanı sıra, Suriye'nin kuzeydoğusunu yaptırımlarından muaf tutan kararı da, Türkiye'ye ABD ile pazarlık yapma fırsatı vermiş görünüyor. Yanı sıra ABD ve AB'yi daha bir dizi konuda pazarlığa çekerek taviz koparmaya çalışıyor. Erdoğan içerde uyguladığı her türlü kirli ve zorba politikalara da rıza almak istiyor. Dolayısıyla veto kartını, iç politikanın temel başlıklarından biri olarak kullanmayı amaçlıyor.

Hemen her şeyi kirli pazarlıkların konusu yapmak Erdoğan rejiminin değişmeyen çizgisidir. Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğini de pazarlık masasına yatırdı. Fakat o, pazarlıkla birşeyler koparmayı deniyor, yoksa veto etme niyeti ya da şansı görünmüyor. "Libya'da NATO'nun ne işi var" diyen Erdoğan'dı. Hemen ardından İzmir'i Libya'yı yakıp yıkan savaşın merkezi haline getiren de o oldu. Erdoğan'ın itiraz edip de onay vermek zorunda kalmadığı birşey yok gibidir. Bunu Finlandiya ve İsveç örneğinde de yineleyecektir. Nitekim NATO genel sekreteri Stoltenberg'in, "Ankara, İskandinav ülkelerinin üyelik hedefini engellemek istemediğini açıkça belirtti" açıklamasını yapması, AKP-MHP rejiminin alacağı tutum konusunda fikir veriyor.

ABD'de savaşa farklı yaklaşımlar

ABD emperyalizmi hakimiyetindeki "tek kutuplu dünya" döneminin geri dönüşü olmayan bir şekilde aşıldığını gösteren veriler artıyor. Joe Biden ve temsil ettiği güçler bu süreci askeri-ekonomik güç kullanarak durdurmaya çalışırken, başka bir kesim ise "çok kutuplu dünya" gerçeğini kabul etme zamanının geldiğini dillendiriyor.

Japonya'nın başkenti Tokyo'da "Dört Taraf Güvenlik Diyalogu" (ABD, Japonya, Avustralya, Hindistan dördlüsünün oluşturduğu Quad) devlet başkanlarını toplayan Biden, militarizm ve savaş histerisini körüklüyor. Buna karşılık Rusya ve Çin ile ilişkilerde farklı bir tutum alınması gerektiğini dile getiren kesimler de seslerini yükseltmeye başladılar. Eski ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger gibi isimlerin de aralarında olduğu bu görüşün savunucuları, Ukrayna üzerinden Rusya'ya karşı sürdürülen savaşın sona erdirilmesi için çağrı yapıyorlar.

ZAKARIA: AMERİKAN BARIŞININ SONUNA TANIK OLUYORUZ

Biden yönetimi ile batılı işbirlikçilerinin Rusya'yı boğma planı kapsamında Ukrayna üzerinden yürüttükleri savaşın ekonomik ambargo ile daha da yıkıcı hale getirme planları tutmamış görünüm-

yor. Bumerang etkisi yapan bu politika ABD ekonomisini de olumsuz etkiledi. Biden'a verilen desteğin yüzde 30'lara gerilediği belirtilirken, Amerika'daki pahalılıktan Putin'i sorumlu tutma saçmalıklarının pek etkili olmadığı görülüyor.

Rusya'ya karşı izlenen politika konusunda farklı yaklaşım sergileyenlerden biri, ABD demokratlarına yakın ve ülkenin tanınmış dış politika uzmanlarından Fareed Zakaria oldu. Hint asıllı Zakaria, Amerikan rejiminin önde gelen "akıl hocaları"ndan biri olan Samuel Huntington'un öğrencisi kabul ediliyor. Le Monde gazetesi ile yaptığı söyleşide Rusya ile ilgili ifadeleri dikkat çekti.

Söyleşide, "Amerikan barışının sonuna tanık oluyoruz" ifadelerini kullanan Zakaria, şu noktalara dikkat çekiyor. "Jeopolitik planda Irak olayı Amerika'nın güç kullanımındaki meşruiyetine son verdi. 2008 ekonomik krizi ABD'nin itibarına darbe vurdu. Ve şimdi ilk kez büyük bir güç, dünyadaki en büyük nükleer cephaneliğe sahip olan Rusya Amerika'ya cepheden meydan okuyor... Amerikan barışının bitişi çok sayıda ülkenin sürekli birbirleriyle rekabet halinde oldukları çok kutuplu yeni bir dünyaya giriş anlamına geliyor. Bu da hatalar yapma riskini ve bir çatışma çıkması

tehlikesini artırıyor."

KISSINGER: "UKRAYNA RUSYA'NIN ŞARTLARINI KABUL ETMELİ"

"Ukrayna'daki savaş Batı diplomasisinin sarsıcı bir başarısızlığıdır" diyen Zakaria'nın yaklaşımını destekleyen daha dikkat çekici son açıklama Henry Kissinger'den geldi.

Eski ABD Dışişleri Bakanı Kissinger, "Ukrayna Rusya'nın şartlarını kabul etmeli" mesajını Davos'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu'nda verdi. Rusya'nın Avrupa güç dengesindeki konumunu unutmamasının "ölümcül" olacağına dikkat çekerek şu ifadeleri kullandı:

"Ukrayna ve Rusya kolaylıkla üstesinden gelinemeyecek karışıklıklara ve gerilimlere yol açmadan önce müzakerelere başlamalı. Bu noktadan sonra savaş sürdürmek, Ukrayna'nın özgürlüğüyle ilgili değil, Rusya'ya karşı başlatılan yeni bir savaşla ilgili olacaktır."

Zakaria'dan sonra Kissinger gibi birisinin bu yaklaşımı sergilemesi, ABD-NATO tarafından Ukrayna üzerinden yürütülen savaşın hedeflerine ulaşamadığına, Amerika'nın herkese iradesini dayattığı dönemin geride kaldığına işaret ediyor.

İspanya'da yaygın grevler

İspanya'da yüzde 8.3'e ulaşan enflasyon karşısında ücretler erirken, Mayıs ayı onbinlerce işçi ve emekçinin katıldığı yaygın grevlere sahne oluyor.

Grevlerin büyük bir kısmı, İşçi Komisyonları (CCOO) ve sosyal demokrat Genel İşçi Sendikası (UGT) ile İspanyol İşveren Konfederasyonu (CEOE) arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması üzerine gerçekleşti. Sendikalar 2022'de yüzde 3.5, 2023'te yüzde 2.5 ve 2024'te yüzde 2 oranında ücret artış talep ediyor. Sendikalar enflasyon oranında ücret artışı, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve geçici işlerin tam zamanlı işe dönüştürülmesi talepleriyle 18-19 Mayıs'ta greve gitti. Coruna bölgesinde (Galiçya) ve Bask'ta, CCOO ve UGT sendikaları öncülüğünde greve çıkan 16 bin metal işçisi ücretlerin artırılması, bunun taşeron işçileri de

kapsaması, geçici çalışmanın sınırlandırılması, ağır ve tehlikeli işlerin yeniden düzenlenmesini talep ettiler. Coruna kentinde 5 bin kişinin katıldığı bir gösteri düzenledi. Sendikalar Cantabria'da 20 bin metal işçisini süresiz greve çağırdı. Zira Pymetal tekeli toplu görüşmelerde enflasyon oranının altında bir ücret artışı öneriyor. CCOO ve UGT sendikaları, devlete ait posta hizmetleri şirketi Correos'ta kamu posta hizmetinin kapatılmasına karşı 1, 2 ve 3 Haziran'da grev çağrısında bulundu.

İspanya'da diğer sektörlerde de grevler yaşandı. 13 Mayıs'ta, ortalama aylık ücretleri 800 avro olan çağrı merkezlerinde çalışanlar ücret artışı için ülke çapında greve gitti. 120 bin işçinin yaklaşık yüzde 85'i greve katıldı. Çağrı merkezi sektöründe yeni bir toplu sözleşme imzalanana değin ayda bir gün grev

yapılacağı açıklandı. Özerk Bask bölgesinde de tekstil, deri ve ayakkabı sektörlerinde çalışan 11 bin işçi greve çıktı. Tekstil sektöründe 2015, deri sektöründe 2018 ve ayakkabı sektöründe 2007 yılından bu yana toplu sözleşme yapılmadı. 18 Mayıs'ta ise Katalonya Özerk Bölgesinde Barselona'da taksi şoförleri 4 bin araç ile protesto gösterisi düzenledi. Katalonya'da öğretmenler de, bölgesel hükümetlerin eğitimde kemer sıkma politikalarını protesto ederek, her hafta iş bırakma eylemleri yapıyorlar. Bask'ta Osakidetza hastanelerinde ve ruh sağlığı kliniklerinde çalışan işçiler, Navarre'deki yaşlılar evlerinde çalışan sağlık emekçileri, Bizkaia'daki temizlik işçileri, Terrassa ve Ourense'deki toplu taşıma işçileri, Cordoba'daki LGC fabrikası işçileri, Barselona'da H&M mağazalarında çalışan 200 işçi iş bıraktı.

Almanya'da DGB kongresi aynasında sendikal hareket

K. Ali

Kızıl Bayrak'ta yayınlanan "Mevcut sendikal düzen ve 2022 1 Mayıs'ı" * başlıklı değerlendirmede, sendikaların başına çöreklenen sendikal bürokrasinin işçi hareketine karşı üstlendiği role vurgu yapılarak şöyle deniliyor: "İşçi sınıfını sermaye adına denetim altında tutan ve onların ajanları gibi çalışan, sendikalarımızın üzerlerine çöken bürokratlar varlık alanı bulduğu sürece 1 Mayıs'ın da amacına uygun şekilde geçmesi beklenemez. Sadece işçilerden gelen aیدatlara bakan ve sendikaları babalarının çiftliği gibi gören bu bürokratlar, işçilerin ayağına takılan prangaları daha da kalınlaştırmak dışında bir işe yaramamaktadırlar."

İşçi sendikalarının başına çöreklenen, hükümetler ve kapitalist tekellerle kaynaşarak ayrıcalıklı bir kasta dönüşen sendika bürokrasisi, işçi sınıfının ekonomik mücadelesini bile yürütme kapasitesini yitirmiştir. Onlar, tabandan yükselen tepkileri ve mücadele dinamiklerini sermayenin çıkarlarına göre biçimlendirerek, sermaye için kabul edilebilir bir formasyona sokmaktan başka bir işlev görmüyorlar.

Şirketlerin denetim kurullarında elde ettikleri üyeliklerle tekellerle bütünleşen sendikal bürokratik kast, ayrıcalıklı yaşam koşullarını yitirmemek için sermaye devletlerinin yayılmacı militarist politikalarının da destek veriyorlar.

Alman Sendikalar Konfederasyonu'nun (DGB) Berlin'de 8-12 Mayıs tarihlerinde yapılan kongresi, sendika bürokratlarının sermaye hükümetleriyle ne denli kaynaştıklarına, devletin militarist saldırgan politikalarına nasıl hızla uygun pozisyon aldıklarına tanıklık etti. Kongrede DGB başkanlığına doğrudan hükümet kurumlarından gelen birinin getirilmesi, bu kaynaşmanın daha ileri boyutlara taşınacağını gösteriyor. DGB'nin sağcı muhafazakâr kanadını temsil eden IG Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE) başkanı Michael Vassiliadis'in suç ortağı olan Yasmin Fahimi, Federal Çalışma Bakanlığı'nda devlet sekreterliği görevi ve parlamento üyeliğinden DGB başkanlığına getirildi.

Federal Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier'in açılış konuşmasıyla başlayan kongrede, Başbakan Olaf Scholz'dan Federal Çalışma Bakanına kadar SPD'li politikacılar yap-

tıkları konuşmalarda sendika bürokratlarına övgüler dizdiler.

Kongre açılış gününün Hitler faşizmine karşı kazanılan zafer günü 8 Mayıs'a denk getirilmesi bir rastlantı mıydı bilinemez ama 8 Mayıs günü kongrenin açılış konuşmasını yapan SPD'li Cumhurbaşkanı Steinmeier'in Alman emperyalizminin saldırganlık ve silahlanma politikasını "güvenlik" argümanı ile bolca propaganda ettiğini biliyoruz. Steinmeier'in bu propagandası militarist politikaları desteklemekte gönüllü olan sendikal kastı cesaretlendirdi. Hükümetin "NATO ve AB çerçevesinde savunma kabiliyetine önemli katkı" yapmak zorunda olduğuna dair kararı lehinde konuşan sendika bürokratları, militarizme tam bir destek sundular.

İŞÇİLERİN SORUNLARI YERİNE SAVAŞ KONUSULDU

Steinmeier konuşmasına, 8 Mayıs'ın, Hitler'i yenen Batı ve Doğu'daki eski müttefiklere bir "şükran günü" olduğunu belirten demagojik söylemlerle başladı. 8 Mayıs'ın, Nazi yönetiminin dehşetini anlatan bir "anma günü", bir "umut günü" olduğunu belirttikten sonra, "Avrupa'da bir daha asla savaş olmasın!" çağrısını söyledi. Nihayet sözlerini bugüne getirerek, "Bu 8 Mayıs bir

savaş günü"dür, "ortak bir Avrupa evi hayali" bir kabaşa dönüştü, dedi. Ukrayna savaşının başlatılmasında emperyalist Batı bloku ve NATO'nun savaş kışkırtıcısı rolünün üzerinden atlayarak, bu savaşın bir "çağ kırılması" olduğunun altını çizdi.

Alman emperyalizminin silahlanma ve saldırganlık politikalarına "haklılık" kazandırmak için konuşmasında en az altı kez tekrarladığı "çağ kırılması" niteliği, kongrenin gidişatına yön verdi. Alman emperyalizminin silahlanma ve saldırganlık politikalarına destek kararlarının alındığı bir kongre gerçekleşti. Sendikal bürokrasi hemen her sorunu bu militarist bakış açısıyla ele aldı. Ölçüyü kaçıran uşak takımı, "sosyal Avrupa" ve "adil küreselleşme" başlıklarını bile bu bakış açısıyla tartıştı.

Steinmeier "çağ kırılması" vurgusuyla, Almanya'nın teslim olarak İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle başlayan, Almanya'nın askeri kısıtlamaya zorlandığı dönemin sona erdiğini, dolayısıyla yeni bir silahlanma ve saldırganlık evresine girdiklerini ilan ediyordu.

Putin'i Ukrayna'yı "silip atmak"la suçlayan Steinmeier, Hitler faşizminin suçlarını "hafifletmek" için, onu bir savaş suçlusunu Hitler'in yanına yerleştirdi. Putin saldırganlık savaşıyla "İkinci Dünya

Savaşı ve soğuk savaş sonrasında inşa ettiğimiz Avrupa barış düzeninin temelini" yıktı dedi. Histerik savaş çılgınlıklarını "haklı" göstermek için, emperyalist Batının son otuz yılda Yugoslavya'dan Afganistan'a, Libya'dan Irak, Suriye ve Yemen'e uzanan geniş bir coğrafyada milyonlarca insanın canına mal olan işgal ve yağma savaşlarına rağmen, "Avrupa barış düzeni"nin hüküm sürdüğü riyakarlığına sığındı.

Ona göre, emperyalist Batı blokunun yürüttüğü savaşlar yağma savaşları değil ama Ukrayna savaşı "liberal demokrasi fikrine ve onun dayandığı değerlere; özgürlük, eşitlik, insan hakları ve insan onuruna" yönelik bir saldırıdır. Buna karşı federal hükümetin cevabının "açık ve net" olduğunu, Ukrayna'yı silah, para ve Rus saldırısını püskürtmek için ihtiyaç duyduğu her türlü yardımla desteklediklerini söyleyen Steinmeier sözlerini şöyle sürdürdü: "Dayanışma, AB tarihinde asla uygulamadığımız sert yaptırımlarla Rusya'ya ekonomik baskı uygulamak anlamına gelir. Dayanışma aynı zamanda yükleri taşımamız gerektiği anlamına gelir ve bu uzun bir süre için..." Ardından, işçilerden savaş politikalarının mali yükleri için fedakârlık, bürokratik sendikal kasttan da savaş politikasını destekleyerek işçi sınıfının ilgili "fedakarlıklara" karşı her türlü

direnişini bastırmasını talep etti. Konuşmasını “size çok güveniyorum” diyerek tamamladı. Steinmeier’in konuşması kelimenin gerçek anlamıyla işçi sınıfı ve emekçi halklara karşı açık bir savaş ilanıydı.

DGB’nin 22. Olağan Kongresi, sol basında olduğu kadar burjuva basında da sendikal hareketin sorunlarından çok Steinmeier, Scholz vb.’lerinin yaptıkları konuşmalar ve “fedakârlık”, “Avrupa güvenliği” gibi vurgularla haberleştirildi. Zira, eski ve yeni başkanların kongre konuşmalarının ağırlıklı bölümünü, işçi sınıfının ekonomik ve sosyal sorunları, işsizlik, yüksek enflasyon, taşeronlaştırma, yeniden yapılanmanın getirdiği yükler gibi kapsamlı sorunlar, bu sorunların çözümü için nasıl bir mücadele hattı izleneceğinden çok savaş ve silahlanmanın desteklenmesi oluşturdu. Son üç yıldır reel olarak ücret artışı bir yana, işyerlerinin korunması sahtekarlığıyla verilen tavizlerle kapatılan TİS’ler gerçeği ortada dururken ve yeni bir TİS süreci başlamışken, bu sorunlar işçi sendikasının olağan kongresinde gündem yapılarak tartışılmadı.

Bu gerçeklere rağmen, kongrede DGB başkanlığına getirilen SPD’li siyasetçi Yasmin Fahimi, yaklaşık 400 delegeye yaptığı teşekkür konuşmasında, kongre DGB’nin bir “sosyal pusula” olduğunu kanıtladı deme yüzüzlüğünü sergiledi. Görülmektedir ki, onların “sosyal pusula”sı kapitalist tekellerle işbirliğini, kölelik ve silah tekellerinin çıkarları uğruna işçilerin kanlarının dökülmesini içeriyor.

Kararların “yoğun tartışmalar”dan sonra alındığını söyleyen Fahimi, DGB yönetim kurulunun, diğer şeylerin yanı sıra, “Avrupa’da barış ve güvenlik için çerçeve koşulları”nın yeniden değerlendirilmesini tartışarak, Alman ordusu için planlanan özel fonun (100 milyar euroluk fon) reddedilmesini önleyecek bir ifade üzerinde anlaştığını açıkladı. Mızrağı çuvala sığdırmak için de, özel fonunki gibi “soyut meblağlara odaklanmanın” (100 milyar euronun nesi soyutsa) “mantıklı olmadığını”, “eleştirel olarak değerlendirildiğini” ve DGB kongresinin, federal hükümetin “NATO ve AB çerçevesinde savunma kabiliyetine önemli katkı” yapmasından yana olduğunu açıkladı.

Sendikal mücadeleyi emek simsarlığına çeviren bu hainler, hükümetin

geçmişteki politikasına uygun olarak DGB’nin eski kararlarında yer alan “kriz bölgelerine silah satışı önlenmelidir” ifadesinin silinmesi, değişen politikalara paralel olarak bu eski kararın “kriz bölgelerine” silah satışı ve sevkiyatını onaylayan kararın değiştirilmesini önerme kararı almışlardır.

Sınıf hareketini ilmek ilmek örüp, sermayeye karşı mücadeleyi sendikal bürokratik kasta karşı mücadeleye birleştirerek bu saltanatı parçalayacaklardır.

Devlet ve kapitalist tekellerle sendikal kastın bütünleşmesinin sonucu olarak sendikaların ücret artışı mücadelesini bile veremez hale gelmesi, giderek daha fazla sayıda işçinin sendikalardan umudunu keserek üyeliklerini sonlandırmasıyla sonuçlanıyor. DGB’nin 2000’le-

rin başında 7.7 milyon olan üye sayısında bugün 2 milyonun üzerinde bir azalma olmuştur.

Yazının başında yer verdiğimiz “Mevcut sendikal düzen ve 2022 1 Mayıs’ı” değerlendirmesinin devamında da vurgulandığı gibi, bu saltanatı parçalamada, sermayeye karşı mücadeleyi sendikal bürokratik kasta karşı mücadeleye birleştirerek vermek zorunda olan öncü işçilerin, komünistlerin ve sınıfın sorunlarına duyarlı devrimcilerin, “tabandan yükselecek sınıf hareketini ilmek ilmek örmeye” kat edebilecekleri yol belirleyici olacaktır.

[*https://kizilbayrak69.net/ana-sayfa/kizil-bayrak-yazilari/sinif/mevcut-sendikal-duzen-ve-2022-1-mayisi](https://kizilbayrak69.net/ana-sayfa/kizil-bayrak-yazilari/sinif/mevcut-sendikal-duzen-ve-2022-1-mayisi)

ABD’nin savaş arabasına binen AB şefleri, Ukrayna savaşının patlak vermesine katkı sunmakla kalmadılar, savaşa benzin dökme aymazlığında da bulundular. Bu ise, hem Ukrayna’daki yıkımın artmasına neden oldu hem nispeten istikrarlı olan kendi ekonomilerini sarsan bir sürecin kapılarını açtı.

Rusya’yı Ukrayna’ya saldırmak zorunda bırakan politikalara imza atan AB şefleri, büyük bir iş başardıklarını sandılar. Rus karşıtı iğrenç bir ırkçılığa saplanırken, sıkı bir ekonomik ambargo uygulayarak Rusya’yı çökertme planları yaptılar. Rus gazına ve petrolüne bağımlı olmaktan kurtulacaklarını ilan ettiler. Üst perdeden yapılan iddialı açıklamalara rağmen gaz alımını ancak kısmen azalttılar, petrol alımında ise fazla bir değişiklik yapamadılar.

Savaş histerisine kapılan AB şefleri ve savaş borazanı medya, gaz ve petrolün ambargo kapsamına alınması için pek çok çağrı yaptılar. Efendilerinin sağladığı imkanlar sayesinde emperyalist ülkelerin parlamentolarına video konferanslar veren Volodimir Zelenski de

AB şefleri Rusya petrolüne ambargo konusunda çark etti

aynı yönde çağrılar yapıp durdu. Buna rağmen birtakım kısıtlamalar yapılırsa da ‘Rusya’ya enerji alanındaki bağımlılıktan kurtulma’ bağlamında edilen büyük lafların kof olduğunu artık AB şefleri de itiraf ediyor.

Rusya’ya karşı ilan edilen ‘altıncı yaptırım paketi’nde Rus petrolüne ambargo uygulanacağı belirtilmişti. Oysa 24 Mayıs günü MSNBC’deki bir programa katılan Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, bunu yapmalarının mümkün olmadığını söyledi.

“Avrupa Birliği, Rus petrolünün arzını yasaklarsa, Rusya muhtemelen AB’ye satmadığı petrolü fiyatların yükseleceği dünya pazarına satacak ve daha yüksek bir gelir elde edecek” ifadelerini kullanan Leyen, bu sözleriyle AB’nin Rusya’yı ekonomik yönden çökertme gücünden yoksun olduğunu itiraf etmiş oldu. Ancak sorun bundan ibaret değil, zira AB

şeflerinin Rusya’ya uyguladıkları yaptırım paketleri serisinin ters yönde etkisi oldu. AB ülkelerinde zamlar furyası başladı ve emekçiler şimdiden büyük bir savaş faturası ödemek zorunda bırakıldılar. Görüldüğü kadarıyla AB şefleri kendi ayaklarına kurşun sıkılmış oldular.

RUS RUBLESİ DOLAR VE EURO KARŞISINDA DEĞER KAZANIYOR!

Ambargonun kısa sürede Rusya ekonomisini çökertmesi bekleniyordu. Nitekim ilk günlerde rublenin değeri dramatik bir şekilde düştü. Rusya’nın Ukrayna’ya saldırısından önce 87 ruble civarında olan dolar kuru, 150 rubleye yaklaştığında, ABD-AB cephesi, hedefe ulaşacaklarını var saydılar. Ancak kendi önlemlerini alan Rusya yönetimi, kısa sürede durumu tersine çevirmeyi başardı. Ruble hızla değer kazandı ve savaş öncesi seviyeyi yakalayabildi.

Putin’in geliştirdiği karşı hamleler gelinen aşamada durumu tersine çevirmiş görünüyor. AB şeflerini aldıkları gaz ve petrolün karşılığını ruble ile ödemeye mecbur bırakan kararı alan Putin, Brüksel’den yükselen itirazları dikkate almadı. Bu ise rublenin dolar ve euro karşısında savaş öncesinin de ötesinde değer kazanmasına zemin hazırladı.

Değer kazanma süreci devam eden Rus para birimi ruble 24 Mayıs günü, 2018 yılındaki seviyeyi yakaladı. Mart 2018’den bu yana, yani yaklaşık 4 yıl sonra dolar ilk kez 57 rublenin altında işlem gördü. Euro kuru ise 59,64 rubleye düştü.

Savaşın üçüncü ayının son ermek üzere olduğu günlerde rublenin bu değeri yakalaması, ‘ekonomik çökertme’ hamlesinin boşa düştüğünü kanıtıyor. AB şeflerinin çark etmesinin sebeplerinden biri de bu olsa gerek. Zira görüldü ki, Rusya’dan önce kendi ekonomilerini çökertmeleri ihtimal dahilindedir. Bu ise, AB’nin dünya ekonomisi ve siyasetindeki etkisinin eskisiyle kıyaslanmayacak kadar gerilediğine işaret ediyor.

8 Mayıs'ta Hitler'in ruhuna çağrı

K. Ali

Batılı emperyalistler için bir sorun olan anti-faşist zaferin yıldönümleri Alman emperyalizmi için ise başlı başına bir sorundur. Alman tekelleri, Hitlerci savaş makinesinin SSCB'nin emekçi halkları tarafından yenilgiye uğratılması, Berlin'de mezara gömülerek işçi sınıfının ortak davasının sembolü olan kızıl bayrağın Brandenburger kapısında 8 Mayıs günü dalgalandırılmasının acısını unutmuyorlar. "8 Mayıs"ı gözden düşürmek için her yolu mubah sayıyorlar.

SSCB halkları tarafından Büyük Anayurt Savaşı'nın zafer günü olarak kutlanan 9 Mayıs, Demokratik Alman Cumhuriyeti (DDR) döneminde Doğu Almanya'da "Faşizmden ve Savaştan Kurtuluş Günü" olarak kutlanıyordu. Batı Almanya'da ise ilk kez 1975 yılında Frankfurt'ta 40 bin kişinin katıldığı dev bir mitingle faşizmden ve savaştan kurtuluşun zafer günü olarak kutlandı.

Batılı emperyalist blok, Rusya'yı kuşatma politikasıyla kışkırtarak yol açtıkları Ukrayna savaşının gerici-yıkıcı atmosferini, 8 Mayıs zaferinin anlam ve içeriğini çarpıtarak gözden düşürmenin fırsatı olarak gördüler.

İşçi sınıfının ortak sembolü olan SSCB'nin orak çekiçli bayrağını bugün Rus oligarklarının milliyetçi saldırganlığını temsil eden Rusya bayrağıyla aynılaştırarak, "Rusya'nın saldırısını haklı gösteriyor" bahanesiyle yasakladılar. Berlin eyaletindeki Sosyal Demokrat/Sol Parti/ Yeşiller Senato yönetimi, Kızıl Ordu anıtlarında Sovyet bayraklarını yasaklarken, "Üçüncü Yol" adlı neo-Nazi grubun Ukrayna Holokost Anıtı'nda gösteri yapmasına ise izin verdi.

Alman tekellerinin başbakanı Olaf Scholz 8 Mayıs'a ilişkin konuşmasında, sosyalizmi ve kazanımlarını gözden düşürmek için utanmazca tarihi çarpıtmaya girişti. Bundeswehr'in yeniden organize edilerek güçlendirilmesi için silahlanmaya bütçeden en büyük payı ayırmalarını, "Rus saldırganlığı" bahanesiyle gerekçelendirdi. Almanya'nın "Rusya tarafından dikte ettirilen bir barışı" kabul etmeyeceğini söyleyen Scholz, diğer emperyalist müttefikleriyle birlikte Ukrayna savaşının tarafı olduklarını, Rusya'nın kesin yenilgiyi için savaşacaklarını açıkladı.

Daha önce İngiltere Başbakanı Boris Johnson da milletvekillerine, "Vladimir

Putin'in başarısız olmasını sağlamak için, hem de kapsamlı bir şekilde başarısız olmasını sağlamak için ortaklaşa elimizden geleni yapmalıyız" demişti.

ABD Savaş Bakanı Lloyd Austin, Rus güçlerini yenmenin yeterli olmayacağını, "Rusya'nın Ukrayna'yı işgal gibi şeyleri yapamayacak kadar zayıfladığını görmek" istediklerini, stratejik hedeflerinin Rusya'nın tam bir yıkıma uğratılması olduğunu açıklamıştı.

Saldırganlıkta Alman dışişleri bakanı Baerbock'la yarışan İngiltere dışişleri bakanı Truss, Ukrayna'da zaferin Batı için artık "stratejik zorunluluk" olduğunu ve Batılı ülkelerin ekonomik avantajlarını kullanarak Rusya'yı Batı piyasalarından dışlaması gerektiğini söylemişti. "Küresel ekonomiye katılmak için kurallara uymak gerekiyor", "ülkeler oyunu kurallarına göre oynamalı. Buna Çin de dahil" diyerek, saldırganlığın hedefinde Çin'in olduğunu da açıkça ilan etmişti.

Scholz ise, Putin'i "barbarca saldırı" ile "Ukrayna'yı boyun eğdirmek, kültürünü ve kimliğini yok etmek" istemekle, "savaşı, soykırımı ve tiranlığı" Avrupa'ya geri getirmekle suçluyor. "Adalet ve özgürlüğü savunuyoruz. Saldırıya uğrayan taraftayız. Saldırganı karşı mücadelede Ukrayna'yı destekliyoruz. Bunu yapmamak, katıksız şiddete teslim olmak ve saldırganı cesaretlendirmek anlamına

gelir" diyor.

Sosyal Demokrat Scholz, 80 yıl sonra Hitler'le aynı söylemlerde birleşiyor. Scholz tarihi çarpıtarak, "Avrupa'da özgürlük ve güvenlik" demagojisine başvuruyor. Alman tekellerinin temsilcisi Hitler de, 22 Haziran 1941'de Alman halkına yaptığı konuşmada, başlattıkları "imha" savaşının gerekçesini açıklarken, "Koşullar beni tekrar tekrar sessiz kalmaya mecbur ettiyse de, artık beklemeye devam etmenin sadece bir ihmal suçu değil, aynı zamanda Alman halkına karşı, evet, tüm Avrupa'ya karşı bir suç olacağı zaman geldi" sahtekarlığına başvurmuştu.

Savaş kışkırtıcılığının başını çeken medya gruplarından biri olan Frankfurter Allgemeine Zeitung, 8 Mayıs'ta, Nazi işbirlikçisi Stepan Bandera'nın takipçisi olan Ukrayna'nın Berlin Büyükelçisi Andrij Melnyk ile yaptığı röportajı, "Bütün Ruslar artık bizim düşmanımız"dır başlığı altında verebildi.

Alman emperyalizminin ağır silahlarla silahlandığı Azak Taburu ve diğer neo-Nazi birliklerinin Bandera'nın Ukrayna Milliyetçileri Örgütü'nün (OUN) siyasi mirasçıları oldukları dikkate alınırsa, batılı emperyalistlerin Rusya'yı tam yenilgiye uğratmak için hiçbir çılgınlıktan geri durmayacakları görülmektedir.

2014 yılında Ukrayna'da gerçekleş-

tirilen "meydan darbesi"nden sonra, Alman emperyalizmi Hitlerci geçmişini "düzeltmek" için yoğun bir kampanya başlatıldı. Der Spiegel dergisinde yayınlanan bir makalesinde, Humboldt Üniversitesi'nden Profesör Jörg Baberowski, "Hitler psikopat değildi, kötü biri değildi. Masasında, Yahudilerin ortadan kaldırılması hakkında konuşulmasını istemiyordu" diye yazıyordu. Holokost'u ise Rusya'da iç savaş sırasındaki kurşuna dizme olayları ile bir tutarak, "Aslında bu aynı şeydi: endüstriyel cinayet" diyordu!

Hitler hayranı Profesör Jörg Baberowski'nin başlattığı tarihi "düzeltme" yalanlarına sosyal-demokrat cepheden destek veren Scholz, Putin'in başlattığı savaşı Hitler faşizminin savaşıyla özdeşleştirerek, Alman emperyalizminin tarihsel suçlarını "kabul edilebilir aşırılıklar" olarak algılanmasını sağlamaya çalışıyor. İnsanlığın vicdanında mahkum olan Hitler faşizminin işlediği suçlara yaklaşım bu iken, Batı emperyalist blokunun Libya'dan Irak ve Afganistan'da ve daha başka birçok yerde işlediği suçların da sözünü etmiyor.

New York Times'de 3 Mayıs'ta yayınlanan bir makale, ABD'li yetkililerin, Rus kuvvetlerinin savaşta "dikkate değer bir itidal" sergilediklerini söylediğini aktarıyor. Sadece bu sözler bile Scholz'un yalanlarını boşa çıkartmaya yetiyor.

İtalya'da savaş ekonomisine karşı grev!

İtalya'nın Bologna bölgesindeki Sendikal Taban Örgütleri Birliği'nin (Unione Sindacale di Base/USB) "Ücretleri yükseltin, silahları azaltın!" çağrısıyla, binlerce işçi, siyasi ve sosyal dayanışma grubu ve öğrenci gençliğin katılımıyla 20 Mayıs'ta "toplumsal genel grev" gerçekleştirildi.

Grevden dolayı üretim durdu, lojistik hizmetler yapılmadı. Toplu taşımacılık durdu ve okullar kapalı kaldı. On binlerce kişi savaşa, savaş ekonomisine, savaş hükümetine karşı sesini yükselterek "Savaşa hayır!" dedi. Greve ve gösterilere katılanlar ülke kaynaklarının savaş ve silahlanma için değil sosyal harcamalar için kullanılmasını istedi.

"Savaşlara ve savaş ekonomisine hayır!", "NATO'nun askeri genişlemesine ve askeri harcamalarına hayır!", "Ukrayna'ya silah sevkiyatına hayır!", "Savaşın yükünü ve askeri harcamaları işçilerin ödemesine hayır!", "İşsizliğe, sosyal hak gasplarına hayır!", "Ücretlerde kesintiye hayır!", "Herkeseye yetecek kadar askeri ücret!", "Herkeseye iş imkanı sağlansın!" vb. sloganları eşliğinde, başta Roma, Milano, Torino, Genova ve Bologna gibi büyük kentlerin yanı sıra, Venezia, La Spezia, Firenze, Pisa, Palermo, Catania, Messina Cagliori ve Tries'te işçi ve emekçiler grev ve direnişteki yerlerini aldılar.

İtalya genelinde pek çok meydana ve emperyalist savaş aygıtı NATO'nun üsleri önünde aynı anda gösteriler yapıldı ve uyarı nöbetleri tutuldu. Yürüyüşlerde "Savaştan çıkın, ücretleri ve sosyal harcamaları artırın!" pankartı taşındı.

CISL ve CGIL sendika merkezlerinin önünden geçen yürüyüş kortejleri burada kısa bir miting gerçekleştirdi. Ge-

nel grevin önemini vurgulayan ve ülke genelindeki işçilerin ezici çoğunluğuna rağmen, savaş hükümeti olan Draghi hükümetinin sıkışmasını önlemeye çalışan sendikaların işbirlikçi politikaları kınandı.

Via Barberia'da krizin ve savaş ekonomisinin maliyetlerini işçilere ödetme saldırınlığının başını çeken İtalyan Sanayi Genel Konfederasyonu (Confindustria) sert protestoların hedefi oldu.

Savaş partisinin yönettiği belediye binasının önünde yapılan mitingde egemen sınıfların savaş suçlarına vurgu yapan konuşmalar yapıldı.

***

Birçok ülkede olduğu gibi İtalya'da da savaşın maliyeti şimdiden işçi ve emekçiler üzerinde ağır bir yüke dönüşmüş bulunuyor. İtalyan işçi sınıfı, emekçiler, öğrenciler, işsizler ve emekliler uzun zamandır hükümetin politikalarından hoşnutsuzluklarını dışa vuruyorlar.

Daha önce pandemiyi, şimdi de Ukrayna'daki savaşı bahane eden İtalya

burjuvazisi ile sermaye hükümeti, işçi ve emekçilerin ekonomik ve sosyal haklarını biçmeye devam ediyor.

Birçok şirket, savaşı gerekçe göstererek işten çıkarmalara başladı veya kısa çalışmaya gitti. Enerji ve temel gıda maddelerindeki fiyat artışları, ücretlerin ve emekli maaşlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde erimesine neden oldu.

20 Mayıs günü gerçekleştirilen genel grev ve direnişte, "Savaşın dışında kalmak sadece ahlaki açıdan değerli değil, aynı zamanda mutlak bir zorunluluktur" sesleri yükseltildi.

İtalyan işçi sınıfı, Ukrayna'daki savaş ve İtalya'nın bu savaşa silah sevkiyatı konusundaki hassasiyetini hep ortaya koydu. Savaşın başlangıcında Ukrayna'ya "insani yardım" adı altında kamufle edilen silahları ifşa etti ve sevkiyatını engelledi.

İtalyan emekçileri, 20 Mayıs'ta yaptıkları grev ve direnişte dile getirdikleri gibi, Batılı emperyalistlerin bu savaşın bitmesini istemediklerini, bu nedenle

Ukrayna'ya silah satışı ve sevkiyatında birbirleriyle yarıştıklarını görüyor.

Emekçilerinin büyük bir çoğunluğu, tekeli medya tarafından yayılan bilgilerin doğru olmadığını, savaş yanlısı propaganda yapıldığını düşünüyor. Son anketlere göre, nüfusun yüzde 55'i İtalya'nın Ukrayna'ya silah sevkiyatına kesinlikle karşı çıkıyor.

Bir milyona yakın üyesi olan, Ukrayna'ya silah sevkiyatına başından beri karşı çıkan USB, 20 Mayıs grev çağrısında şunları söylemişti: "İtalyan işçi hareketi tarihinin aynı zamanda, barış ve bir arada yaşama, yeniden silahlanmaya karşı mücadele ve çatışmalara siyasi çözüm olduğunu hatırlatmak istiyoruz. İtalya'nın Rusya'ya karşı yaptırımlara destek vermesi, Ukrayna'da askeri personel konuşlandırma ve savaş malzemesi tedariki yoluyla çatışmaya müdahale etmesi, savaşın uzamasına yol açıyor." Bu açıklama, işçilerin bilicini ortaya koyuyor.

Grev ve yürüyüşlere katılanların ortak taleplerinden bazıları şöyle:

- Ukrayna'ya silah satışlarını derhal durdurun ve acil ateşkes sağlayın!
- Fonlar, askeri harcamalar yerine okullara, ulaşım ve halk sağlığına harcansın!
- Temel ihtiyaç maddelerinin (ekmek, makarna bakliyat, elektrik, su ve gaz tarifeleri vb.) fiyatları dondurulsun!
- Ücretler fiyat artışlarına bağlı olarak otomatik olarak ayarlasın!
- Ücretler düşürülmeden çalışma saatleri azaltılsın ve bir sonraki işsizlik dalgasını durdurmak için işten çıkarmalar dondurulsun!
- Tüm işsizler için iyi bir sosyal gelir!
- İtalya savaştan çıksın!

Bir krizden çıkmadan yeni krizlere sürüklenen küresel kapitalist ekonominin durumu egemenlerin endişelerini artırıyor. Pandemi ve savaşlara rağmen büyük kapitalist tekeller karlarını devasa boyutlarda artırırsalar da, derinleşen kriz, kapitalizmin kar daha çok kara dayalı çarklarının dönmesini zora sokuyor.

Dünya Bankası Başkanı David Malpass, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin gıda, enerji ve gübre fiyatlarını artırdığı, bu nedenle küresel durgunluğun kaçınılmaz olabileceği uyarısında bulundu.

Çarşamba günü ABD Ticaret Oda-

Küresel resesyon korkusu

sı'nın düzenlediği bir etkinliğe katılan Malpass, Almanya ekonomisinin enerji fiyatlarındaki artış nedeniyle belirgin şekilde yavaşladığına, Almanya'nın dünyanın en büyük dördüncü ekonomisi olduğuna dikkat çekti. Avrupa'nın hala büyük ölçüde Rus gazına ve petrolüne bağımlı olduğunu ve gelişmekte olan ekonomilerin de gıda ve enerji fiyatları ile gübre sıkıntısından etkilendiğini

vurguladı. Malpass, "Küresel Gayri Safi Hasıla'ya baktığımızda, resesyonun olmadığı bir tahminde bulunmak şu anda zor", "Enerji fiyatlarının ikiye katlanması fikri bile tek başına resesyonu tetiklemek için yeterli" dedi. Savaşın son 50 yılın en büyük fiyat artışına yol açacağı uyarısında bulunan Dünya Bankası, geçtiğimiz ay, bu yıl için küresel ekonomik büyüme tahminini neredeyse bir

puan indirerek yüzde 3.2 olarak açıklamıştı. Çin'deki kapanma önlemlerinin de yavaşlama konusundaki endişeleri artırdığını belirten Malpass, "Çin'in gayrimenkul sektöründe halihazırda bir resesyon yaşıyordu, bu nedenle Rusya'nın işgalinden önce bile Çin'in 2022 için zaten agresif bir büyüme tahmini yoktu" ifadelerini kullandı.

Çin Başbakanı Li Keçiang da, Çarşamba günü yaptığı açıklamada, son karantınaların dünyanın en büyük ikinci ekonomisine, pandeminin başlangıcından daha fazla zarar verdiğini söylemişti.

Dünyada işçi-emekçi eylemlerinden...

Dünyanın birçok ülkesinde işçi ve emekçiler, hakları ve gelecekleri için gerçekleştirdikleri grev, eylem, iş durdurma ve çeşitli gösterilerle sokaklara ve alanlara çıktılar...

PROTESTOLAR İRAN LİDERLİĞİNE MEYDAN OKUYOR

İran'da hükümetin temel ürünlere yönelik sübvansiyonları kaldırmasının ardından kitlelerin öfkesi sokağa taşı. Ekonomi bakanının açıklamasına göre, İran'da halkın yüzde 90'ı yoksulluk içinde yaşıyor. Sübvansiyonların kalkması, ekmek ve temel gıda fiyatlarında keskin artış anlamına geliyor.

Son gösteriler on kentte gerçekleşti. Gösterilerde eşitlikçi yasalar çıkarılması, emekliler için sigorta hakkı ve maaşların yükseltilmesi talepleri dile getirildi. "Açların ayaklanması" olarak adlandırılan gösteriler devam ederken, sokaklarda "Kahrolsun Hamaney!", "Kahrolsun Raisi!", "Mollalar gitmeli!", "Kahrolsun We-lyat-e Faqih!" (teokratik hükümet sistemi) sloganları yükseldi.

Protestolar 5 Mayıs'ta Huzistan eyaletinde Susangerd'de başladı ve hızla ülkenin diğer bölgelerine yayıldı. Dinci rejim buna protestocuları tutuklayarak ve eyalette interneti keserek yanıt verdi.

Baskılara rağmen 6 Mayıs'ta yine Huzistan'da bu kez İzeh'te göstericiler sokaklara döküldü, "Raisi'ye ölüm!" sloganları attı. 7 Mayıs'ta Susangerd'de yollar alev almış lastikler ve çöp tenekeleleriyle kapatıldı.

9 Mayıs'ta Huzistan eyaletinin bir başka kenti olan Mescid-i Süleyman'da protestolar patlak verdi, "Hamaney'e ölüm!" sloganları atıldı. Eyaletin başkenti Ahvaz'da ise protestocular lastikleri yakarak yolları kapattı. 11 Mayıs günü protestolar birçok yere yayılırken, İzeh'teki protestocular İslam Cumhuriyeti bayrağını yaktı.

Polisin azgınca saldırdığı gösterilerde en az 6 kişi yaşamını yitirdi. Polisin yaptığı açıklamaya göre sadece Huzistan'da 450 kişi gözaltına alındı.

Protestolar sürerken işçi ve emekçiler de iş bırakma eylemleri gerçekleştiriyorlar. Otobüs sürücülerini, öğretmenler iş bırakırken, Snapp Food sürücülerini ve motosikletçileri, kötü çalışma koşullarını,

sigorta reddini vb. protesto etmek için grevlerine devam ediyorlar.

İran'da protestoların nedeni gıda fiyatlarındaki artış olsa da, protesto dalgası bir kez daha din adamlarına ve sisteme meydan okuyor.

GÜNEY AFRIKA'DA MADENCİLER GREVDELER

Güney Afrika'da Ulusal Maden İşçileri Sendikası ve Maden İşçileri ve İnşaat Sendikası Birliği'nde örgütlü işçiler üç aya yakın bir süredir daha yüksek ücret talebiyle grevdeler. Grevciler Pazartesi günü, Pretoria'daki hükümet merkezinin önünde toplanarak, Maden Kaynakları ve Enerji Bakanı'nı Sibanye-Stillwater grubunun altın sektöründeki madencilik haklarını geri çekmeye çağırdı. Kapitalist tekel yüksek enflasyonun etkilerini dengeleyemediğini söyleyerek ücretlerin yükseltilmesi talebini reddediyor.

KIRGIZİSTAN'DA MADEN İŞÇİLERİN GREVİ

Kırgızistan'daki İştamberdi altın madeninde çalışan işçiler 30 Nisan'dan beri grevde. Ücretlerde yüzde 50 artış istiyorlar. Daha önce işverenin yüzde 10'luk artış teklifini reddetmişlerdi. İşçiler ayrıca yiyecek tedariklerini ve çalışma koşullarını

iyileştirmek için mücadele ediyorlar. Kırgızistan'daki çoğu maden gibi, altın madeni işletmecisi Full Gold Mining de bir Çinli şirket ve devlete ait Lingbao Gold Group'un bir yan kuruluşu.

ERMENİSTAN'DA HÜKÜMET KARŞITI PROTESTOLAR

Ermenistan'ın başkenti Erivan'da hükümet karşıtı eylemlerde, Fransa Meydanı'nda bir araya gelen protestocular, hükümet karşıtı slogan atarak bakanlık önüne yürüdü. Dışişleri Bakanlığı binasını bir süreliğine ablukaya alan grup, muhalif milletvekillerinin binaya girerek mesajlarını iletmelerinin ardından Fransa Meydanı'na geri döndü.

Azerbaycan'ın Karabağ zaferi sonrası, Ermenistan hükümetinin bölgede izlediği siyaseti protesto eden ve başbakan Paşinyan'ın istifasını isteyen hükümet karşıtları, 1 Mayıs'tan bu yana Erivan'da sokaklara çıkarak protesto gösterileri düzenliyor. 2-3 Mayıs'taki gösterilerde 426 kişinin gözaltına alındığı açıklandı.

KADIN CİNAYETLERİ PROTESTO EDİLDİ

75. Cannes Film Festivali'nin galasında, kırmızı halıda siyah kıyafetler içinde 12 kadın, kadın cinayetlerini protesto eden bir gösteri gerçekleştirdi. Kadınlar, sis bombaları eşliğinde, bir önceki festi-

valden bu yana Fransa'da öldürülen 129 kadının isminin yazılı olduğu uzun bir pankart taşıdılar.

FAS'TA ÖĞRETMENLERİN ISRARLI GREVLERİ

Fas'ta öğretmenler, iş güvencelerinin olmaması nedeniyle geçen hafta yeniden greve gitti. Fas'ta öğretmenler belirli süreli sözleşmelerle çalışıyorlar. Eğitim Bakanlığı 4 yıl önce devlet okulu öğretmenlerinin kalıcı sözleşmelerini sona erdirmişti. Öğretmenler bu süre zarfından döne döne kararlı mücadelelerini sürdürüyor. Seçim öncesi Başbakan Aziz Ahnuş uzun süredir devam eden bu sorunu çözme konusunda söz vermişti ama bugüne kadar sorun çözülmediği değil.

TUNUS'TA CUMHURBAŞKANINA KARŞI PROTESTOLAR

22 Mayıs günü Tunus'ta binlerce kişi 2021 yazında yürütme yetkilerini devralan Cumhurbaşkanı Kays Said'e karşı sokaklara çıkarak protesto gösterisi düzenledi. Tunus kentindeki ana mitingde "Halk demokrasi istiyor!" ve "Said ülkeyi açlığa sürükledi!" sloganları atıldı. Cumhurbaşkanı Said, Uluslararası Para Fonu (IMF) ile daha fazla kemer sıkma ve baskı gerektirecek bir paketi için görüşmeler yapıyor. Tunus iflasla karşı karşıya bulunuyor ve gıda tedarikçilerine ödeme yapacak döviz rezervi bulunmadığı için ülkede kıtlık yaşanıyor.

BAE'DE DELİVEOO İŞÇİLERİNİN YASADIŞI GREVİ

Petrol zengini Birleşik Arap Emirlikleri'nde, Alman yemek dağıtım şirketi Delivery Hero'nun Ortadoğu kolu olan Talabat tarafından istihdam edilen hazır yemek dağıtım işçileri, geçtiğimiz hafta sendikalaşmayı ve grevleri yasaklayan, grev yapan işçileri hapse atan ya da sınır dışı eden BAE'nin acımasız yasalarına meydan okuyarak, sosyal medya üzerinden bir grev örgütlediler ve işe gitmediler. Grev yasadışıydı. İşçiler, teslimat başına 2,04 dolar olan ücretlerinin artırılmasını talep ettiler. Daha önce de Deliveryoo teslimat sürücülerini grev gitmişti. Sürücülerin grevi teslimat başına 2,04 dolar olan ücretinin 2,79 dolara çıkması ile kazanımla sonuçlanmıştı.

Amerika'da kadınlar kürtaj hakkına sahip çıkıyor!

Amerika'da olduğu gibi, gerici-faşist burjuva devletlerde de hiçbir hakkın güvence altında olmadığını ama başta kadınlar olmak üzere tüm emekçilerin de saldırılara boyun eğmediklerini ve mücadeleyi daha da yükselttiklerini gösteriyor.

Emperyalist-kapitalist sistem içinde debelendiği krizinin derinleşmesi ile emekçi kitlelerin yaşamında ağır tahribat ve yıkımlara yol açmaktadır. Kapitalist ülkelerde kadınlar üzerindeki baskı ve şiddeti tırmanmakta, kadın düşmanı politikalar yaygınlaşmakta, kadın emeği hoyratça sömürülmekte ve şiddet olağanlaşmaktadır. Tüm bunlarla birlikte kadınların kazanılmış haklarına el konulmak istenmektedir. Kapitalizmin mabedi sayılan ve "özgürlükler ülkesi" olarak lanse edilen ABD'de de durum tam olarak böyledir.

Faşist baskı ve terörün tırmandığı Amerika'da kadınların en temel haklarına dönük saldırılara geçtiğimiz günlerde bir yenisi daha eklendi. ABD'de Anayasa Mahkemesi rolünü üstlenen Yüksek Mahkeme'nin, 1973 yılında kürtajı anayasal bir hak olarak tanımlayan Roe-Wade kararını kaldırmaya yönelik bir yasal düzenleme yapacağı bilgisinin basına sızması üzerine, kürtaj hakkının savunulması amacıyla çeşitli tepkiler yükseldi. New York, Washington, Los Angeles başta olmak üzere ABD'nin farklı kentlerinde 300'den fazla gösteri yapıldı. Binlerce insan sokaklara ve meydanlara çıktı. Yüksek Mahkeme'nin kararı temmuz ayında gündeme alması öngörülmüyor. Önümüzdeki günlerde kürtaj hakkına sahip çıkmak için yeni eylem ve gösterilerin devam etmesi bekleniyor.

AMERİKA'DA KÜRTAJ HAKKI...

Amerika'da kürtajın yasal hale gelmesi, 1973 yılında Rose vs Wade kararına dayanıyor. Bu kararın ardında da kuşkusuz kadınların mücadelesi yatıyor. 1969 yılında Jane Rose takma adıyla bir kadın, Teksas eyaletinde kürtajı suç sayan yasalara karşı dava açtı. Jane Rose, tecavüz sonucu 3. çocuğunu doğurmak zorunda kalmasının ardından bu mücadeleyi başlattı. Ardından başka kadınlar da Jane Roe'yi izledi. İlerleyen süreçte Yüksek Mahkeme, kadınların lehine karar verdi ve kadınların mücadelesi sonucu kürtaj 1973 yılında ABD anayasasında güvence

Kadınların kürtaj hakkına dönük saldırılar, "özgürlükler ülkesi" olarak gösterilen Amerika'da olduğu gibi, gerici-faşist burjuva devletlerde de hiçbir hakkın güvence altında olmadığını ama başta kadınlar olmak üzere tüm emekçilerin de saldırılara boyun eğmediklerini ve mücadeleyi daha da yükselttiklerini gösteriyor.

altına alındı.

Ancak tüm dünyada olduğu gibi, Amerika'da da gericiliğin tırmanması ile birlikte başka bir dizi hakkın yanı sıra kürtajın hakkının kaldırılması da gündeme geldi. Gerekçe olarak "toplumsal anlamda zararlı sonuçları olduğu", "kürtaj hakkının ülke tarihinde ve geleneklerinde yerinin olmadığı"ydı.

Yüksek Mahkeme'nin taslağının basına yansımalarının ardından "Demokratlar" kürtaj hakkını güvence altına alan yasa tasarısı önerirken, "Cumhuriyetçiler" bu tasarıyı reddettiler. Böylece kürtaj hakkı da Amerikan sermaye sınıfının bu iki kliği arasında bir tartışma gündemi haline geldi. Hatta, Biden, büyük bir ikiyüzlülükle şunları söyledi: "Bir kez daha Yüksek Mahkeme'de temel haklar tehdit altında iken, Senato'daki Cumhuriyetçiler, Kadınların Sağlığı'nın Korunması Tasarısı'nın geçmesini engelledi. Harekete geçmekte yaşanan bu başarısızlık, kadınların haklarının benzeri görülmemiş derecede tehlike altında olduğu bir dönemde geldi. Bu Amerikan halkının çoğunluğunun iradesine ters düşüyor."

Tartışmalar bununla sınırlı kalmadı. ABD'nin bazı eyaletlerinin yasama or-

ganlarında kürtajı sınırlandıran tasarılar peş peşe gündeme gelmeye başladı.

KÜRTAJ HAKKI VE KADINLARIN MÜCADELESİ...

Kadın sağlığı ve kadınların kendi bedenleri üzerinde söz hakkı olmasının bir ögesi olan kürtaj hakkı, dünya çapında kazanılmış hak olma özelliği taşıyor.

Kürtaj hakkı, dünya çapında ilk olarak 1920 yılında Ekim Devrimi'nin ardından Sovyetler Birliği'nde yasal hale geldi. Kadınların kürtaj hakkını kazanması da sosyalizm mücadelesinin çok dolaysız ürünüdür. 1960'lara kadar dünyanın pek çok yerinde kürtaj yasaktı. '60'lı ve '70'li yıllarda, yükselen toplumsal mücadelelerin bir parçası olan kadın hareketinin verdiği mücadelelerle pek çok ülkede kürtaj yasal hale gelmiş bulunuyor. Ancak gerici ideolojilerden beslenen burjuva düzenlerde bu hakkın kullanımı engellenmek ve kısıtlanmak isteniyor. Yakın dönemde Polonya, Arjantin vb. ülkelerde kadınlar, bu hakkının kazanılması için güçlü mücadeleler örgütlediler ve kazanımlar elde ettiler.

Amerika'da kürtaj hakkının savunul-

ması için yapılan eylem ve gösteriler, yükselen kadın hareketinin bir ürünü ve devamı olarak gerçekleşiyor.

ABD'de kadınların ağırlıklı olduğu en kitlesel eylemler Trump'ın iktidara geldiği gün gerçekleşti. Ardından Trump'ın emek ve kadın düşmanı politikalarına tepkiler hız kesmedi. 2017'de 21 Ocak kitlesel kadın yürüyüşü ve 8 Mart'ta ülke çapında gerçekleşen kadın grevi ise, kadınların eylemlerinin doruk noktası oldu. Kadınlara yönelik cinsel taciz ve saldırılara karşı kadın sinemacıların başlattığı Me Too kampanyası ise, farklı toplumsal kesimlerden kadınlar arasında yayılarak şiddete ve tacize karşı tepkilerin yükselmesini sağladı. Kadınları doğrudan etkileyen sağlık politikalarına karşı gerçekleşen eylemlerde de kadınlar belirgin bir yer tuttu.

Kadınların kürtaj hakkına dönük saldırılar, "özgürlükler ülkesi" olarak gösterilen Amerika'da olduğu gibi, gerici-faşist burjuva devletlerde de hiçbir hakkın güvence altında olmadığı görülüyor. Ancak başta kadınlar olmak üzere tüm emekçiler de saldırılara boyun eğmiyor ve mücadeleyi daha da yükseltiyorlar.

Bergen'in yaşamından kadına yönelik şiddete ayna tutmak!

Kadınların sınıfsal, ulusal ve cinsel ezilmişliğinin derinleştiği bugünlerde, senarist Sema Kaygusuz ve Yıldız Beyazıt'ın kaleminden Belgin Sarılmışer'in Bergenleşen ve acıların kadınına dönüşen yaşamı filmleştirilerek 6 milyona ulaşan yüksek bir gişe ile kitlelere ulaştı.

Film, her gün katledilen, psikolojik-fiziki şiddet ile ezilen, tacize-tecavüze uğrayan, aşağılanan, toplumsal yaşamın dışına itilen, çalışma yaşamında ikincil görünen kadınların sesi olmayı başararak, kadın sorununu Bergen Sarılmışer'in yaşam öyküsü üzerinden çarpıcı bir şekilde ele alıyor.

Film, son karesinde İstanbul Sözleşmesi'nin iptaline ve kadın cinayetlerinin bilançosuna, Bergen'i 6 kurşunla vahşice katleden Halil Serbest'in iyi hal indiriminden yararlanarak 7 ay hapis cezası alıp çıkmasına yer veren çarpıcı finali ile kadın cinayetlerine karşı siyasal bir duruşa sahip. Filmin bu kimliği, MHP'li Kozan Belediyesi'nin filmi yasaklamasına neden oldu.

Film milyonlarca emekçi kadının yaşamından bir kesit sunuyor. Müzisyen olmak isteyen Belgin Sarılmışer'i konservatuardan pavyonlarda şarkı söylemeye iten düzen gerçekliği filmde çarpıcı bir şekilde ele alınıyor. Klasik müzikten arabeske uzanan evrimi, onu acılarıyla yoğuran sosyal-toplumsal sorunları siyasal gelişmelerle birlikte başarılı bir şekilde işliyor. Fonda '70'lerde gerçekleşen işçi direnişlerinden 12 Eylül askeri faşist darbesine Belgin'in hayatının daha da zorlaşan bir akışı içinde yer veriliyor. Babasından ayrılan annesi ile birlikte ayakta kalma mücadelesi veren Belgin Sarılmışer, müziğe olan yeteneği sayesinde Adana Devlet Konservatuarı'na birincilikle girmeyi başarıyor. Konservatürde piyano ve viyolonsel dersleri alan Belgin, yoksulluk nedeni ile okuldan ayrılarak PTT'de memur olarak çalışmaya ve ardından kulüp ve pavyonlarda şarkı söylemeye başlıyor.

Filmde genç bir emekçi kadının annesi ile birlikte ayakta kalma mücadelesini görüyoruz. Önce kendisini aldatarak sahte nikah kıyan, sistematik olarak şiddet uygulayan, tehdit eden, eve hapseden, çalışmasına izin vermeyen, ayrılmasını kabul etmeyen, yüzüne kezzap atan, boşanması ardından peşini bırakmayan,

bıçaklatan ve en sonunda da kurşunlayarak katleden Halis Serbest'in ismine yer verilmiyor. Böylece aynı hikâyeyi yaşayan binlerce kadından biri olan Bergen'in katiline özel bir kimlik kazandırılmamaya çalışılmış.

Filmde şiddet sahnelerine doğrudan yer verilmesi de Bergen'in uğradığı şiddetin ve yaşadığı psikolojik, duygusal ve sosyal baskının boyutları derin bir şekilde hissettiriliyor. Bergen, 'Ben yalnızca şarkı söylerken utanmadım' diye haykırırken Halis Serbest'in engeline, tacizine, sürekli ölüm tehditliyle yaşamasına rağmen şarkı söylemeye ve sahnelere çıkmaya devam ederek özgürlüğünü koruma savaşı vermeye çalışıyor. Bergen'in bu haykırışı ve yaşama karşı güçlü duruşu ona "1986 Yılı Albümü En Çok Satan Arabesk Kadın Sanatçı" Altın Plak ve Altın Kaset ödülü kazandırıyor.

Filmin en büyük başarısı Bergen'in yıllarca hayatını karanlığa boğan, sistematik olarak psikolojik-fiziksel şiddete maruz bırakan Halis Serbest'in zorbalığına karşı yalnız mücadele etmek zorunda kalmasını, çaresizliğini ve cinayetle sona eren yaşamı karşısında sermaye devletinin sessiz kalmasıyla birlikte vermeyi başarmasıdır. Sermaye devletinin günümüzde de binlerce örnekte olduğu gibi Bergen'in yaşadığı saldırıları izlediği ve kadın cinayetlerinin failerini koruduğu çarpıcı bir şekilde gösteriliyor. Bergen, pek çok kez gördüğü şiddete rağmen

Halis Serbest'le beraberliğini sürdürmeyi kabul etmek zorunda kalıyor. Film, bu sıkışmışlığı ve çaresizliği etkili bir şekilde işlemeyi başarıyor. Öte yandan Halis Serbest, sermaye devletinin çeteleşen ve mafyalaşan düzeninde, eski eşi, sevgilisi ya da hiçbir yakınlığı olmaksızın vahşice katletme özgürlüğünü gören binlercesinden biridir.

Halis Serbest'in 'seni mezarında dahi rahat bırakmayacağım' tehdidi nedeniyle Bergen, katledildikten sonra kafesle çevrilmiş bir mezarlığa defnediliyor. Ve 1989 yılında katledildiği günden beri kafesle çevirili mezarında sermaye düzeninin yeniden yeniden ürettiği kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin bir sembolü olarak duruyor.

Film, Bergen'in yaşam penceresinden katledilen Emine Bulut, Pınar Gültekin, Özgecan Aslan ve yüzlerce kadının ve hala şiddet görmeye devam eden binlerce kadının sesi olarak kadına yönelik şiddete "dur" demeye iten bir haykırış özelliği taşıyor. Kadın cinayetlerine son vermek, Bergen'i katleden Halis Serbest'leri gerici ideolojik değer yargılarıyla cezazsızlıkla koruyup kollayan sermaye iktidarına karşı mücadele etmekten geçmektedir. Acıların değil özgürlüğün ve eşitliğin hüküm sürdüğü sosyalist bir dünyada gülümseyen kadınları yaratmanın tek yolu budur.

M. DEVRİM

Kadın örgütleri: Göçmenlerin yanındayız!

Türkiye'de göçmenlere yönelik ırkçı söylemlerin "kadınların güvenliği" üzerinden kurulmasına karşı çıkan 82 kurum ve 635 kadın ortak açıklama yayınladı.

Ortak açıklamada "İrkçiliğin, ayrımcılığın, göçmen düşmanlığının ve körüklenen nefretin değil, göçmenlerin yanındayız" denildi.

Çok sayıda kurum ve yüzlerce kadının imzaladığı açıklamada Türkiye'de son birkaç haftadır göçmenlere yönelik ırkçı, cinsiyetçi saldırılar ve tehditlerin hızla yükseldiğine dikkat çekilerek şu ifadelerle yer verildi:

"Zamanı ve mekânı teyit edilmiş sosyal medya paylaşımlarıyla, öncesi ve sonrası kopuk videolarla nefret körüklendikçe durum boyut değiştiriyor ve tekil suçlara dair iddialar göçmenleri topyekün hedef göstermek için araçsallaştırılıyor.

Bu tablo, halihazırda bin bir türlü zorlukla boğuşan, iradeleri hiçe sayılan, siyasal iktidarın Avrupa Birliği ile yürüttüğü her müzakerede pazarlık unsuru haline getirilen mülteciler dahil olmak üzere statüsü fark etmeksizin tüm göçmenlerin yaşamlarını içinden çıkılmaz bir ayrımcılık ve şiddet döngüsüne hapsediyor."

Göçmen düşmanlığını, ırkçılığı, nefreti ilke edinerek palazlandırarak "kadınların güvenliğine dair kaygıları" öne sürerek ırkçılığa meşruiyet zeminine yaratılmaya çalışıldığına dikkat çeken açıklamada şu ifadelerle yer verildi:

"İrkçılığa, göçmen ve mülteci düşmanlığına, nefrete geçit vermeden; bedenlerimize, haklarımıza, hayatlarımıza sahip çıkarak hep birlikte özgür, eşit, şiddetsiz bir gelecek inşa etme umudumuzu talan etmeye yönelik bu saldırılara karşı göçmenlerin yanındayız, yan yanayız. Biz varız! Buradayız. Birlikte yaşıyoruz, birlikte yaşamak istiyoruz."

Büyük halk hareketinin 9. yıldönümü...

Faşist baskı ve sömürüye karşı

Haziran Direnişi ruhuyla mücadeleye!